

Jó Pajtás

2017. X. 26.

71. évf., 29. szám

Miskahuszár
Guinness-rekord
megdöntésére
készül

SPORTHÉT
A HUNYADIBAN

Fociláz, szalagtánc,
tanár–diák meccs

TUDATOS
TAKARÉKOSSÁG

A pénz
mindig jól jön

SZINTE HIHETETLEN
A Föld legnépesebb
nagyvárosai

MAGUNK KÖZÖTT
Nem mindenki
barát, aki annak
látszik

BORÍTÓNK HÁTTLAPJÁHOZ

Nehéz sportágot választottak a zentai kajakozó lányok

Ha még nem láttátok, nézzétek meg borítónk hátlapját! Ezúttal a zentai Tiszavirág Kajak Klub rendkívül sikeres versenyzői: Fenyvesi Abigél, Fenyvesi Janka és Barta Éva néznek vissza ránk. Közülük Éva a legeredményesebb, idén világ- és Európa-bajnokságon is a 6., valamint 7. helyet szerezte meg, ezenkívül több mint negyvenszeres országos bajnok, pedig még csak 17 éves. Abigél és Janka is ott vannak a nyomában: életkorban és eredményekben is. Ők is több mint harmincszoros országos bajnokok. Hatalmas eredmény ez, hiszen az ország legjobbjai között vannak.

De, hogyan is választhatták ezt a meglehetősen nehéz sportágot? Íme a magyarázat korábbi nyilatkozataik szerint:

Éva: Édesapám is kajakozott, engem ő terelt az evezés felé... talán szeretne volna, ha a bátyám vagy én elérjük azt, ami neki nem sikerült. Amikor rájöttem, hogy jól mennek az edzések, és hogy talán van ehhez a sporthoz tehetségem, akkor megszerettem. Persze voltak időszakok, amikor kipróbáltam más sportokat is, egyszer három hónapig szertornáztam, de mindig visszatartam a kajakhoz. Mostanra

teljesen megtaláltam a helyem ebben a sportban.

Janka: Mi a Tisza-parton lakunk és az ablakból néztem a kajakosokat, amint nyáron edzettek. Úgy gondoltam jó buli lehet, ezért vágtam bele. Gyorsan megtanultam evezni, nem is borultam ki sokszor, így ott ragadtam. Próbálkoztam én is a balettel és egyéb más sportokkal, de végül ez állt legközelebb hozzám.

Abigél: Engem Janka csábított el, viszont nekem több idő kellett, hogy megbarátkozzak vele. Elég sokszor borultam...

A zentai csapat edzőjétől, Fehér Csabától – aki nyolc éve sikeresen vezeti a klubot –, megtudtuk, hogy 48 versenyzője van a csapatnak, ezek közül legalább húsz 6 és 13 év közötti, ők jelentik az utánpótlást. Jó eredményeket akkor is el lehet érni, ha 10 év körül

kezdünk el a sportággal foglalkozni, így tette Barta Éva is, és lám kiváló eredményei a világ legjobbjai közé röptették.

Ehhez azonban sok munka kell, ami jó klubban talán nem is olyan nehéz. A lányok, és persze a fiúk is sokat járnak edzőtáborba, hiszen Zentán adott a Tisza, de a verseny állóvízen zajlik, és az edzéseket is jó ilyen vizeken megejteni. Jó edző, jó csapat, jó szülői és anyagi háttér kell ahhoz, hogy a zentaihoz hasonló sikereket elérhessük!

Mint azt az edzőtől megtudtuk, 2-3 hét lazítás után most kezdődik a téli alapozás a kajakozóknál, ami a jövő évi eredményeket fogja megalapozni: úsznak, futnak, erőnlétet javítanak a fiatalok. Mire kitavasodik, jöhetnek az újabb kihívások!

Nagy Magdolna

AJÁNDÉK AZ OLVASÓNAK

Martin lesz a Falco vendége

Akép még a tavasszal, kishorgászaink versenysorozatának első fordulójában készült Padénál az Arankaparton, és a szááni csapatot örököltette meg. Az álló sorban balról a harmadik **Domonkos Martin**. Sorsolás által ő nyerte lapunk és a temerini Falco Környezetvédő Egyesület közös ajándékát. Egyhetes táborozásról van szó, pompás környezetben, amely a kis természetbarátoknak kiváló szórakozást is ismeretszerzési lehetőségeket kínál. Az időpont várhatóan jövő év augusztusa, addig még egyeztetünk.

Fotó Buzás Mihály

ŐSZIES
HANGULATBAN

László Noémi

Szomorúság

*Szomorúság, te makacs,
szoritásod csupa vas,
ölelésed csupa szeg,
arcod, karod jéghideg.
Szomorúság, te szelíd,
lassú folyód csupa híd,
árnyas ágad csupa lomb,
szuszogásod lágy doromb.
Szomorúság, te vidám,
fény az álom ágbogán,
ringató és nyugtató,
öblös mélyű éji tó.*

Nagyálmos Ildikó Táncot jár a falevél

*Táncot jár a falevél,
forgatja a fúrge szél,
felemeli, arrébb rakja,
kettőt jobbra, kettőt balra.
Keringőznek, csárdást járnak,
fárasztó lenne a lábunk,
de a lapi meg sem érzi,
örömet a fűzfa nézi,
s irigykedik, bárcsak őt is
táncba vinnék, és a köris
kéri, de a fűz nem enged,
kötődik a gyökerekhez.*

Balajthy Ferenc Derengő-borongó

*Derengő őszi reggelen
Felhők mögött alszik a Nap.
Gomolygó köd borong velem,
Míg a szél bele nem harap.*

*Valahol már a hó szítál,
Tar ágra fűzve ezer gyöngy.
A körben megáll egy kislány,
Szemből kicsordul a könny.*

TUDATOS TAKARÉKOSSÁG

A pénz mindig jól jön

Biztosan hallottátok a tévében, meg az újságok is cikkeztek arról, hogy október utolsó napja a takarékoság világnapja. Olvastam, hogy nagyon hasznos lenne, ha az iskolában titeket is megtanítanának a tudatos takarékoságra. Egy tantárgyat is beiktathatnának, melynek keretében arról tanulhatnátok, hogyan kell a pénzt jól beosztani, és pedig a zsebpénz egy részét. Ugyanis egyesek rögtön elköltik, amint megkapják, mások hónapokig spórolgatnak. Van, aki mindig pénzhányban szenved, más meg ügyesen beosztja, okosan gazdálkodik. Aki félreteszi a zsebpénzt, vagy a születésnapra kapott összeg egy részét, vásárolhat majd magának egy különlegesebb dolgot.

A péterrévei Samu Mihály iskolában **Solymosi Boglárka** magyartanár és diákjai várnak rám: a hetedik **Gödöllei Bence**, **Sípos Rebeka**, **Korponai Ákos**, a hatodik **Fercsik Dávid**, **Kulcsár Sára** és **Nagy Szandra**.

Megemlítem, mit olvastam az új tantárggyal kapcsolatban, ők pedig kórusban kijelentik: Jaj, ne, még csak az hiányzik, hogy még egy tantárgyat kapjunk!

Bence nevével már találkozottok a Jó Pajtásban, ugyanis második lett a nemrég lezajlott községi népmesemondó versenyen. De tud-e gazdálkodni a zsebpénzével?

– Szó szerint zsebpénzt nem szoktam kapni a szüleimtől, ugyanis nekem mindent megvesznek a szüleim, nem kell spórolni ruhára, egyéb dolgokra. No, azért van pénzem! A tanév végén

a kitűnő bizonyítványért kaptam tavaly is mindkét tatámtól ötven eurót. Meg a szüleim is szoktak adni... Meg születésnapomra is összejön némi euró... Karatezok, s elég drága a kimonó, szüleimtől azt is megkapom. Hobbiként focizni szoktam, a pénzemem nem költöm el hiábavalóságra, hanem focilabdát, focicipőt vettem most is.

Ákos is szokott születésnapra, locsolkodáskor kapni pénzt, s összegyűjti.

– Külön zsebpénzt én sem szoktam kapni – mondja Ákos –, de a pénzemem be tudom osztani, én sem költöm el hiábavalóságra. Nekem nincs kasszám, hanem egy borítékban tartom

a pénzem. Ha valami megtetszik, megveszem. Legutóbb okostelefonra költöttem 120 eurót. A Jó Pajtás olvasóinak is azt üzenem, ne költsék el akármire, hanem valamilyen értékes dolgot vegyenek a pénzükhöz.

Dávid dolgozik is. Tatájának szokott segídeni szüretelésnél, almasedéskor.

– Bánátba szoktunk menni, mert ott van a tatámnak gyümölcsöse. Csónakkal hozzuk át a Tiszán az almát, a szőlőt. Aztán segítetek ledarálni az almát, amiből pálinka készül. Én nem azért megyek segíteni, hogy fizessen, de a tatám mindig szokott adni pénzt. Meg hát én is szoktam menni locsolkodni. Most egy divatos bakancsra gyűjtök. Téltre megveszem.

Sára sem szokott zsebpénzt kapni, de azért neki is van mindig pénze.

– Születésnapra, ünnepekre nem ajándékot kapok, hanem pénzt. A nyuszi- és Jézuska-mesében úgysem hiszek, hát pénzt kapok. Mindig azt veszek rajta, ami megtetszik. Főleg valami modern cuccot szoktam vásárolni a pénzemem: cipőt, ruhát, nadrágot.

Rebeka kap zsebpénzt: egy hétre két-, háromszáz dinárt. Ő is be tudja osztani a pénzét, hiábavalóságra nem költi el.

– Kis kasszát csináltam, s abban tartom a pénzem. Nekem is mindent megvesznek a szüleim, de ha a barátainkkal megyünk a cukrászdába, jól jön a megtakarított pénzem – osztotta meg velünk titkait Rebeka.

A takarékoságról

*Itt van öt burgonya a markomban,
ebből három megy be a hasamba,
és egy kerül feltétlen a kamrámba,
egy meg a földbe a jövőnek szánva.*

*E kis történetnek egy a tanulsága:
A jövőre is gondold, ne csak a mára.
A kamra krumplicija a holnapot szolgálja,
de a földben érő meg kell holnaputánra!*

*Ha ezt az igazságot elfelejted,
a jövőben ezt nagyon megszenveded!
De e szavak ne szegjék a kedvedet!
Takarékoság legyen a lételemed!*

Halász István

Koncz Erzsébet

SPORTHÉT A HUNYADIBAN

Fociláz, szalagtánc, tanár–diák meccs

Ismét egy mozgalmas hetet tudhat maga mögött a csantavéri Hunyadi János Általános Iskola közössége, október második hetében tartották ugyanis a sporthetet.

Az egész hét a mozgás jegyében zajlott, melyből kivette a részét tanár, diák egyaránt.

Az óvodások és alsó osztályosok ügyességi játékokon vehettek részt, zsákban ugrálás, különféle akadályversenyek és hasonló mókás mocorgások során mérhették össze fürgeségüket.

A felső osztályosok ismét tartalmas hetet tudhatnak maguk mögött. A hétfőt a legfiatalabbak indították, azaz az ötödikeseink. A kiütőcske elnevezésű labdajátékban mutathatták meg osztályuk rátermettségét és ügyességét. A kicsik igazán beleélték magukat a játékba, hatalmas ovációtól volt hangos a tornaterem.

Kedden az izomerőn volt a hangsúly, a hatodikosok ugyanis kötélhúzásban méretettek meg. A szurkolótábor ezen a napon is megmutatta, mi a hunyadis hangerő.

Attraktív táncot produkáltak a lányok

A szerdai nap a lányoknak kedvezett, aerobik volt a program minden korosztály számára. Először egy csodálatos szalagtáncot tekinthetett meg a közönség, majd következett a kimerítő közös tánc. Az iskola apraja-nagyja együtt lejtett a latin ritmusokra.

A csütörtök volt a héten legizgalmasabb, mivel ezen a napon zajlott a tanár–diák futballmérkőzés. Mindenki kivonult a műfüves pályára, és kezdetét vehette a megméretetés. Bár a küzdelem nagyon szoros volt, tíz év után újra a tanárok nyertek. Hatalmas taps jár nekik, nem kis teljesítmény lépést tartani egy csapat energiabombával.

Húzzad jobban...

Pénteken a hagyományos őszi futóversenyt tartották, ahol az óvodásoktól a nyolcadikosokig mindenki lefutotta a kiszabott távot. Bár megterhelő a hosszú futás, óriási elismerés a végén a dobogóra állni. Ezen a napon figyelhető meg legjobban, hogy micsoda atlétikai tehetségek bújnak meg iskolánk padjaiban.

Nagyon fárasztó, de boldog napok voltak ezek, amikor ismét a gyermeki vidámság és jókedv volt a cél, és a rengeteg nevetésből ítélve biztos, hogy ezt a célvonalat sikerült átszakítani.

Az idei sporthét mottója így hangzik: „Nem mindig a győzelem a lényeg, hanem a részvétel. Gratulálni a győzteseknek, a legyőzötteket pedig bátorítani!” Reméljük, ez a jelmondat nem csak erre az egy hétre szól, hanem bevésődik a résztvevők tudatába az eljövendő megméretetések idejére is.

Kopasz Tamara

A győztesek öröme leírhatatlan

Ki meztírláb, ki sportcipőben

...csakhogy az ellenfél sem hagyja magát

Október 10-én érkeztek, s két napot töltöttek Péterrévén a harkányi vendégek, a Kitaibel Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola diákjai és tanárai.

Két kombival jöttek mintegy húszan. A két iskola barátkozása még 2008-ban kezdődött, s azóta tart.

Beretka Ferenc, a Samu Mihály iskola igazgatója megmutatja még a két iskola közti megállapodást is. Meg kítűzők, emléklapok is készültek erre az alkalomra. Lefényképezem.

E szép találkozásról, barátkozásról a harkányi és a péterrévei diákok, tanárok találkozásjáról mesélnek a péterrévei tanulók. A nyolcadikos **Pozsár Leó**, **Urbán Levente**, **Vastag László**, **Péter Emese**, és a hatodikos **Varga Nikoletta**.

Leó egy kicsit meglepődött, amikor nem fiút, hanem egy harkányi lányt kellett hazakisérnie. Ugyanis a péterrévei diákok szállásolták el a harkányiakat. Szülei is meglepődtek...

– A hetedikos Kosztolányi Adélt láttam vendégül – emlékezik vissza Leó –, ugyanis több lány jött, mint ahogy a szervezők gondolták. No, nem volt gond, mert több időt töltöttünk az iskolában, mint otthon. A tornatanárunk játékokkal szórakoztatott bennünket, meg persze a vendégeket is. Pontokat lehetett gyűjteni, s aki a legtöbbet szerezte, csokit, gumicukrot kapott. Igaz, hogy Adél lányhoz szeretett volna menni, de megoldottuk. Akihez szeretett volna menni, aki ismert s aki fogadta, az is eljött hozzánk a buli után. Ugyanis este a suliban buliztunk, utána mentünk hozzám mindannyian, az osztálytársaim is, meg a három lány. Jól elszórakoztunk. Sok lánnyal megbarátkoztam, majd Facebookon tartjuk a kapcsolatot.

Levente már járt Harkányban, ugyanis néptáncol, s a csoporttal föléptek a harkányi iskolában.

– Hozzám is egy lány jött – mondja Levente –, vagyis őt osztották be a szervezők, mégpedig Sólyom Bogit. Kiderült, hogy ő már látott engem Harkányon, s megismert. Otthon szülei szépen fogadták... Jött az a fiú is, Levente, akinél Harkányban elszállásoltak. Megörültünk egymásnak. Jó volt barátkozni, együtt szórakozni. Szeretnék még egyszer elmenni Harkányba.

Laci is volt Harkányban, ugyanis ő is néptáncol.

– Az iskolában léptünk föl – emlékezik vissza Laci –, táncoltunk, meg megnéztük az iskolájukat. Szép iskola, sokkal több terem van, mint

PÉTERRÉVE-HARKÁNY TESTVÉRISKOLAI TALÁLKOZÓ

Jó barátok lettünk!

Barátkozni jó!

nálunk. Van uszoda, táncterem... Leventét fogadtam, akinél én is voltam Harkányban. Megörültünk egymásnak, a szülei is örültek neki, ruhaneműt vettek neki ajándékkul.

Első nap itt az iskolában ebédeltünk, másnap meg Újvidéken, a Forum éttermében. Újvidéken múzeumban jártunk, a központban megnéztük Miletic és Jaša Tomić szobrát, később fölmentünk Péterváradra, s az óránál csoportképet készítettünk.

Nikolettát is láthattátok már a Jó Pajtásban, ugyanis ő hozta el iskolájának a vándorszerleget a népmesemondó versenyről, mely ott díszlelt a tanáriban.

– Szabó Lilit fogadtam – meséli Nikoletta –, s kiderült, hogy csupán egy nappal vagyok idő-

sebb nála, és neki is van egy nővére, aki olyan idős, mint az én nővérem. Másnap kora reggel Újvidékre utaztunk, ahol sok csoportképet készítettünk. Nagyon jól megbarátkoztunk, s majd a Facebookon tartjuk a kapcsolatot. Barátságunk biztosan tartani fog még sokáig.

Emese Németh Emmát fogadta, akivel sok mindenben hasonlóak.

– Nagyon jól elszórakoztunk a két nap alatt, míg itt voltak. Tetszett, hogy van humora. Sok viccet meséltünk... Ő is olyan zenét szokott hallgatni, mint én. Nagyon tetszett neki itt, már alig várja, hogy újra találkozzunk. Jó barátok lettünk – fejezte be beszélgetésünket Nikoletta.

Koncz Erzsébet

A testvériskolai kapcsolat felvételéről szóló szerződés

Egy barátságos kítűző és emléklap a közösen eltöltött idő emlékére

Bácskossutfalván jártunk

A gyermekhét alkalmából Anéhány osztálytársammal meghívást kaptunk a moravicai/bácskossuthfalvi iskolába.

A falu leghíresebb tanítójáról, Id. Kovács Gyuláról kapta nevét az iskola

Nagyon izgultam és örültem, hiszen még sohasem jártam Moravicán. Az út hosszú volt, kellemesnek sem mondanám, mert Ármin és Viktor egész úton piszkálták egymást. Miután megérkeztünk, csak ámultam-

bámultam, hogy milyen szép és nagy az iskola. Az ottaniak barátságosan fogadtak bennünket. Bevezettek minket egy tanterembe, ahol finom reggeli várt ránk. Miután jól belaktunk, kimehettünk a folyosóra. Az iskola szépen be van rendezve. Nagyon tetszett, hogy mindenkinek saját szekrénye van, ahová a holmiját teheti. Az ottani gyerekek barátságosak és kedvesek. Sokat beszélgettem egy Laci nevű fiúval. Ők egy csata jelenetét adták elő a tornateremben. Az udvaron tartották volna, csak esni kezdett az eső. Nekem így is tetszett az előadás. Ezután ebédre hívtak minket. Én úgy bereggeliztem, hogy sajnos egy falat sem ment le a torkomon. Gyorsan telt az idő, és már indulnunk kellett haza.

Köszönet a tanárainknak, amiért engem is kiválasztottak, és részt vehettem ezen a kiránduláson.

Toldi Márton, 5. osztály,
Hunyadi János iskola,
Csantavér

Kiselefánt a tudomány világában

A szabadkai Đuro Salaj Általános Iskola alsós tanulói író-olvasó találkozón vettek részt a Gaj helyi közösségben. Toma Viktória legújabb gyermekkönyvét mutatta be, melynek címe Márti, a kiselefánt a tudomány világában.

A diákok nagy öröme a könyvben leírt kísérletekből Kollár Karolina, az óbecsei Tahn Emlékház munkatársa bemutatott néhányat. A legérdekesebb az volt, amikor a műanyag flakonba ecetet öntött, majd megszórta sütőporral, a kupak helyére pedig lufit húzott. A lufiballon magától felfújódott.

A könyvet Engi Andrea 3. c osztályos tanuló rajza is illusztrálja. Öt látjátok a képen a saját művével.

Raffai Lenke, 4. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Több mint háromszázan futottak

A városnap alkalmából a szenttamási Sport- és Üdültetési Központ és a helyi Atlétikai Klub idén is megszervezte az utcai futóversenyt az általános iskolások, a gimnazisták és a felnőttek számára. A több korcsoportban versenyzők 200, 400, 600, 800 és 1000 méteren mérhették össze erejüket.

A közlekedési rendőrség lezárta a Nagyhid környékét, valamint a környező utcákat a forgalom elől, hogy a futóverseny zavartalan legyen. A legkisebbek, azaz az első és második osztályosok 200 métert futottak, a 3. és a 4. osztályosok 400, a felsősök pedig 600–1000 métert, külön a fiúk és a lányok. A győztesek pólót kaptak ajándékba.

P. L.

Húsz másodperces rekord Rubik-kockával

A Rubik-kocka egy háromdimenziós, mechanikus logikai játék, amit 1974-ben talált fel ifjabb Rubik Ernő. Elődjének, pontosabban a Rubik-kocka alapjának – bár ez csupán csak két dimenziós – az 1878-ban Sam Loyd által feltalált tizenötös tologató rejtvényt tartják. Valószínűleg azért, mert ez hasonlítható leginkább a kockához. A Rubik-kocka eredeti neve bűvös kocka volt, a szabadalmi leírásban térbeli logikai játékként nevezte meg alkotója a mechanikus, egyéni logikai játékot. A játék célja, hogy egy előzetesen összekevert kockából forgatással visszaállítsuk az eredeti, rendezett színösszeállítást, vagyis minden oldalon azonos színű lapocskák legyenek. Rubik Ernő 1975. január 30-án adta be igényét a kocka szabadalmaztatására, de csak 1977. december 31-én kapta ezt meg. Ezt követően hamarosan megjelentek az első bűvös kockák és ezzel a játék önálló életre kelt. 1980-ban a bűvös kockát Rubik-kockára nevezték át és csak Magyarországon hozzávetőleg egymillió darabot vettek belőle, ami azt jelenti, hogy

minden tizedik ember rendelkezett egy ilyen játékkal. Ezzel párhuzamosan indult a külföldi terjesztése is, az amerikai Ideal Toy játékcégen keresztül. Nagyon rövid idő alatt elterjedt és népszerűvé vált az egész világon. 1982. június 5-én volt az első, 2003 óta pedig kétfelente megrendezik a Rubik-kocka világbajnokságot. A Rubik-kocka kirakásának világrekordja 4,69 másodperc. Én is nagyon szeretek vele játszani. Az én rekordom 20 másodperc.

Domonkos Martin,
6. osztály, Móra Károly iskola,
Szaján

Nemes Nagy Ágnes Nyári rajz című verse nyomán

*Hogy mit láttam? Elmondhatom,
de nem rajzolom.
Ez itt a kastély, ez itt a vár,
benne jó buli van, amikor itt a nyár.
Ez itt a játszótér, ez itt a fű,
majd a fűbe a gyerek ül.
Ez itt vitéz, épp rád néz,
azt mondja a vitéz, a kard nehéz.
Ez itt íj, ez itt nyíl,
ha célba lövök, enyém a díj.*

**Jenovay Miksa, 4. osztály,
Sonja Marinković iskola, Nagybecskerek**

Kötni jó

Nagyon szeretek kötni.
Szerintem jó időöltés. A barátnőmmel közösen is szoktunk kézimunkázni. Várom már a téli szünetet, mert akkor több időm lesz. Szeretnék még több fajta kötési technikát megtanulni és pulóvereket meg sálakat is készíteni magamnak.

Kátity Anna, 6. osztály, Móra Károly iskola, Szaján

Ősz

*Szebbnél szebb színes levelek,
itt az ősz, ezt szeretem,
érik a dió,
lesz bejgli, de jó!*

*Szedjünk szőlőt, sokat,
rakjuk meg a kosarat!
Ez az évszak a legszebb,
ilyenkor van gyümölcs, rengeteg!*

**Rumi Petra, 6. osztály,
Csáki Lajos iskola, Topolya**

A 30. számú jurta lakója voltam!

Amikor Levédiába indultunk a törzs népével, egy háborút kellett megvívunk. Ekkor egy tervet gondoltunk ki a 7 vezérrel, amit véghez is vittünk a véres harc közben.

A terv az volt, hogy mi, nyilasok mentünk lassan a lovasok mögött, és tüzes nyilakat lőttünk az ellenségre. De csak jöttek és jöttek, nem tudtuk őket megállítani. Mégsem adtuk fel! Igaz, hogy kevesebben voltunk, de erősebbek és bátrabbak. Harciasan küzdöttünk, az ellenség nem tudott menekülni. Hurrá, győzelem!

Végül lenyugodtunk. Amint megérkeztünk Levédiába, felállítottuk a jurtaikat és melegedtünk a fénylő tűz mellett.

Tóth Endre, 4. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Első napok az 5. osztályban

A nyár nagyon gyorsan elmúlt.
Sok mindent csináltam. Voltam Csobánkán, Muzslyán, zongorárákat vettem, de a legtöbb időt a kedvenc helyemen, a nagymamámnál töltöttem. A mamával kártyáztunk és sétáltunk, a tatámmal pedig etettük az állatokat. A nagyszüleimnél van egy kiscica. Mirr-Murr a neve. A nagyim minden reggel elment a boltba és hozott valami finomságot. A nyári szünet után eljött a várva várt 5. osztály. Az első nap izgalmas volt. Eddig nagyon jó az 5. osztályba járni. A tanárok kedvesek. Sokat segítenek a tananyag elsajátításában. Nekem a történelem tetszik legjobban.

Remélem, hogy ilyen marad az iskola, mint ebben a pár napban volt.

Farkas Lara, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Egy megszelídítés története

Az én kutyámat Lassie-nek hívják és októberben lesz egyéves.

Lassie-t a nenámtól, vagyis apukám húgától kaptam februárban. Nyolc testvére van. Keverék fajta, a szőre színe fekete, a szeme pedig barna. A történetünk egy átlagos vasárnap kezdődött, amikor apukám azt mondta, hogy elmegyünk hozzájuk vendégségbe. Amikor odaértünk, meglepetésemre apukám azt mondta:

– Válassz egy kiskutyát!

Nagyon megörültem, hogy az öreg Bobi kutyánk mellé egy játékos rosszcsonst is kerül. Miután lehajoltam, vártam, hogy amelyik odajön hozzám, és velem is marad, ő lesz az igazi. Amikor kiválasztott engem, bevittük, megetettük, megittattuk, beleraktuk egy dobozba és hazavittük. Azóta majdnem fél év múlt el, most már eléggé beilleszkedett, és Bobival is jól kijönnek.

Nagyon szeretem az én kis rosszcsonstomat, mert amikor hazaérek, ő az első, aki hazavár.

Urkom Beatrix, 5. osztály, I. G. Kovačić iskola, Szabadka

A kék mackó

Anya vett nekem egy kék mackót. A bundája szép kék, a szeme pedig kéken csillog. Kint sétáltunk és megmutattam a mackónak, hogy milyen szép kék a világ. Láttunk egy szép kék virágot, ami olyan kék volt, mint a mackóm bundája. Sokat sétáltunk és elfáradtunk. Vacsorára kék levest ettünk. Bementünk a csupa kék szobába aludni és kékeket álmodni!

Takács Blanka, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarokanizsa

Egy csodás nap a barátaimmal

Szeptember 29-én délután 3 órakor a 6. a és a 6. c osztály tanulói az osztályfőnökökkel ellátogattak a csantavéri régi szigetre. Az út 45 percig tartott, mint egy iskolai óra.

Amikor kiértünk, letelepedtünk a padokhoz, majd mindenki csinálni kezdett valamit. Valaki elment horgászni, valaki focizni, és voltak egy páran, köztük én is, akik ott maradtak, beszélgettek és zenét hallgattak. Mi, akik ott maradtunk beszélgetni, felbontottunk egy csipszet, indítottunk halkán zenét és megbeszéltük, kinek hogy megy az iskola, melyik tantárgy a legnehezebb, kinek milyen jegyei vannak. Akik focizni mentek, odahozták a labdát és elmentek sétálni, majd később valamilyen más játékba kezdtek. Talán a pecásoknak volt a legizgalmasabb. Odaszaladt hozzánk az egyik barátom egy kishallal a kezében, nagyon örült neki, hogy valami a horogra akadt, aztán mi is odamentünk és izgatottan figyeltünk, hogy lesz-e kapás.

Nagyon élveztem ezt a kirándulást, remélem, mihamarabb megismételjük.

Sinkovics Adrián, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Süni ke az avarban

Szabó Léda Orsolya, 1. osztály, EmArt Műhely, Szabadka

Kedves Pajtások!

Igazán jó, hogy a szeptemberi bemelegítés után mind több munka fut be címünkre. Októberben már javában zajlik az élet az iskolákban, fogalmazásaitok erről tanúskodnak. Különösen elragadóak voltak számunkra a fantáziadús, múltat idéző és jövőbe látó munkák, hiszen egyaránt nagy képzelőerő kell mindkettő megidézéséhez, ahhoz is, hogy a régmúltat, de ahhoz is, hogy a jövőt elképzeljük. Fantázia nélkül minden alkotás szegényes, hát még az ismeretlenbe vezető, mint amilyennel mai oldalainkon találkozhattok.

Köszönjük a beküldött fogalmazásokat, rajzokat a csantavéri, adai, szajáni, magyarkanizsai, muzslyai, szabadkai, óbecsei tanítóknak, tanároknak!

Nagy Magdolna

Szügyi gyermek egy napja

Hatkor keltem. Felöltöztem és lehurcoltam a kofferom a földszintre. Anyut felkeltettem. Nem nagyon örült neki, de felkelt. Reggeliztem és tévéztem. Mondjuk, anyunak igaza lehet. Nem érti, miért kelek ilyen korán, ha úgysem csinálok semmit indulásig.

Hétkor elbúcsúztam aputól, és indultunk a buszmegállóhoz. Ott sok ismerős és ismeretlen arc fogadott. Az ismerősökhöz szaladtunk. Pár perc múlva megjelent a rajztanárnő, aki kedvesen fogadott:

– Jó reggelt! Képném szépen az útleveleket!

– Jó reggelt! Anyu? – néztem édesanyámra.

Anyu odaadta az okmányt, majd lenyeltem egy utazási tablettát, anyu mondta. Elbúcsúztunk és szaladtunk a buszra elfoglalni a hátulját. Egyszerre öt embernek foglaltam a helyet. Hosszú húsz perc múlva elindultunk. Integgettünk, majd kezdetét vette egy nagyon hosszú utazás. Útközben a tanárnők magyarázták a szabályokat:

– Nem kiabálunk a buszban, nem szemetelünk a buszban, és a legfontosabb, hogy nem eszünk a buszban!

Ezen nagyon kiakadtunk a többiekkel, persze, csak húsz percig bírtuk ki, mert a többi útszakaszt (viszonylag bátran) végigettük. Ezt a mai napig nem tudják a tanáraink. Sokat utaztunk, mire megérkeztünk Sarudra. Itt mindenki lepakolt a buszról, kivette a bőröndjét, és elindultunk a titokzatos helyre. Persze, én fennhagytam a cipőm a buszon, ami már üres volt. Felszöktem, elvettem a cipőmet és leszaladtam. Útközben az egyik ülésen találtam egy telefont, de idegességemben otthagytam. Lehet, hogy nem kellett volna. Később kiderült, hogy az a telefon az egyik diáké volt, és a busszal együtt hazautazott Adára. Elfoglaltuk a szobákat és vacsoráztunk. Este pedig kártyáztunk, közben etettük a szűnyogokat.

Nem volt jó zuhanyozni. Ha meleget csavartam, hideg jött, ha hideget csavartam, akkor is. Így fagyoskodva, betakarózva elaludtam.

Szügyi Csenge, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Gyerekek egy őszi parkban

Tóth Vivien, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

A kis varrónő

Lehet, kevesen tudják rólam, hogy van egy varrógépem.

Még tavaly vettem a saját pénzemből, az interneten rendeltem és Kikindán átvettük. Nagymamám tanított meg arra, hogy hogyan kell használni, de próbáltam magam is rájönni. Mára már tudok vele mindent csinálni. Készítek magamnak, anyukámnak, testvéremnek és barátaimnak szebbnél szebb dolgokat, kívánságuk szerint.

Kovács Anikó, 6. osztály, Móra Károly iskola, Szaján

Bezzeg annó nem így volt....

A hétvégét a nagyszüleimnél töltöttem.

Terveim közt szerepelt, hogy jó sokáig fennmaradok, netezgetek, séténézek a világhálón.

No de bizony alighogy kényelembe helyeztem magam, mindenütt sötétség lett. Áramszünet. Még csak ez hiányzott. El sem tudtam képzelni, hogy mi lesz most.

Kételyeim gyorsan feloldotta nagytatám, amikor mesélni kezdett nekem. Amikor ő iskolába járt, sok helyen a tanyavilágban még villanyáram sem volt, petróleumlámpával világítottak. Ennyi fűzet és könyv sem volt. Nagyjából olvasó-, történelem- és számtankönyv, valamint vonalas és kockás fűzet, ceruzák (fekete és színes) és toll képezte a „tanszercsomagot”, ami egy kisebb szatyorban elfért.

Persze a tanárok iránti tisztelet is igen nagy volt. Nem volt szabad beszólogatni, helytelenkedni tanítási óra alatt. Voltak merészebb gyerekek is, akik megtapasztalhatták, hogy mennyire tud csípni a palavessző. A tanteremben vaskályha volt, s a kijelölt diák tüzelt. A padló deszkából volt, fáradt olajjal átkenve. Az uzsonna zsíros- vagy lekváros kenyér volt, pizzáról, hamburgerről, csipszről még csak nem is hallottak.

Nagytatám elbeszélése hallatán nem is tudtam hirtelen eldönteni, hogy vajon most jobb-e a nehéz táskát cipelni, mint annó azzal a kisebb szatyorral beülni az iskolapadba, ahol a csintalan gyereket a pálca várta?!

Losonc Kristóf, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Elképzelt bolygóm, a Pitypong

A Pitypong nevű bolygó egész évben várja látogatóit. A világmindenség összes bolygójának a diákjai ide járnak kirándulni.

A bolygó középpontjában van egy farm, ahol minden háziállat megtalálható. Annak a közepén van egy kút, amelynek a vize fénylik a sötétben. Tábortűz helyett este itt gyűlnek össze a gyerekek. Ezen a bolygón mindig jó idő van. Minden hely más színű. A tenger vizének gyógyító hatása van. A bolygó minden területén állandóan szól a zene, kivéve az erdőben, amely madárcsicsergéstől hangos. Több áruház is várja látogatóit. A sportközpontban három sportot is kipróbálhatnak a gyerekek. A legkisebbeket óvoda várja, játszótér is van.

Ezen a bolygón minden megtalálható ahhoz, hogy jól érezzék magukat a gyerekek. A legjobb, hogy a szülők otthon maradnak.

Bancsi Kata, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Ott, ahol olaj után kutatnak, fúrótornyokat látunk. Egy-egy ilyen torony tulajdonképpen nem egyéb, mint acélrudakból, elemekből összeállított hatalmas állvány, amire a súlyos acélfúrót felfüggesztik. Ilyen módon tartják függőlegesen a fúrót meg a hozzáerősített acélcsöveket. A fúrócső hossza óráról órára, napról napra nő. Ezt azonban látni nem lehet, hiszen újabb csőszálat csak akkor erősítenek a rudazat felső végére, amikor alul egy csőszál eltűnt a föld alatt. A fúrószár legnagyobb hossza ma már közel jár a tízezer méterhez! A fúrás igen pontos munkát követel! Ott nem szabad selejtet csinálni, mert az több milliós kárt jelent. A geológusok, a földtan tudósai állapítják meg, hogy hol érdemes fúrni, hol lehet olaj. Felállítják a fúrótornyot. A toronyba felhúzzák az acélcsövet, a végébe erősítik a fúrót, majd leengedik. A talajon lesz a fúróasztal, a közepén lyuk. Oda engedik bele csiga segítségével a súlyos acélcsövet, végén a fúrófejvel. Akkor egy tárcsába beleszorítják a csövet, és szíjattételrel forgatni kezdik a tárcsát, a tárcsával a csövet, a csővel a fúrófejet. A csövet mind lejjebb és lejjebb engedik, és hogy a kifúrt föld, később kötőrmelék ne akadályozza a továbbhaladást, a fúró meg ne szoruljon, a furatot csővel bélelik ki, s a csövön át iszapolt vizet nyomnak a fúrófejhez. Az jobban csúszik, a víz pedig a fúrócső és a beléscső között feljön és magával hozza a törmelékét. Ha az első cső vége a lyuk pereméhez közeledik, a következőt hozzácsavarozzák az elsőhöz. Időközben eltompul a fúrófej, ilyenkor ki kell emelni az egész rudazatot. Egyszerre azonban nem lehet (olyan hosszú és olyan nehéz), szét kell megint csavarozni, majd az új fejjel ismét össze kell erő-

Hogyan fúrnak le olajért több kilométer mélységbe?

síteni. Mindezt akár szélben, szakadó esőben, perzselő napon, dermesztő hidegben. És mindig pontosan, mert a rudazatnak nem szabad munka közben szétszavarnia, eltörnie. A geológusok persze állandóan kőzetmintákat vesznek, és figyelik, mikor érkezik el a fúró az óhajtott réteghez, amely át van itatva olajjal, vízzel, gázzal. Amikor már egészen megközelítik, robbantással nyitják meg az olaj útját. Előzőleg azonban még sok a tennivaló. Végig, a földszinttől egészen a

kút talpáig, egyetlen összefüggő acélcsőnek kell vezetnie. És hogy szilárdan álljon, vizes cementet nyomnak a beléscső és a furat fala közé. Akkor aztán áll, mint a parancsolat. Ezek után még egy csövet bocsátanak le, amely vékonyabb a beléscsőnél: az úgynevezett termelőcsövet, mely felül zárószerkezettel szabályozható. Ezen fog felszökni az olaj. A szabályozástól függ, hogy mennyi olaj jön fel. Az olaj nem mindig tör fel, néha szivattyúval húzzák ki a kútból.

Hogyan mérik a tenger mélységét?

A hogyan a denevér érzékeli, milyen messze van tőle a rovar. Nekünk ugyan sem ultrahangkeltő szervünk, sem olyan nagy és hegyes, valamint szőrös fülünk nincs, mint a denevérnek, de van technikánk.

Az ultrahang, igen szapora rezgés lévén, sokkal inkább képes az áthatolásra, mint a közönséges hang. Bár a víz jól vezeti a hallható hangot is, nagy tengermélységeket nem lehet mérni vele. Az ultrahang éppen áthatolóképessége folytán alkalmas erre.

A mérőeszközök rövid időközökben lökészerűen bocsátja ki és igen nagy pontossággal méri a visszaverődő ultrahang megérkezésének idejét. A kibocsátás és visszaérkezés között eltelt idő alatt futott a mélybe, és jött vissza. Mivel azt is tudjuk, hogy a vízben egy másodperc alatt mekkora utat tesz meg, így kiszámíthatjuk a mélységet. Csak azóta igazán biztonságos a hajózás a jéghegyek övezetében, amióta a hajók ultrahangberendezésekkel meg tudják állapítani a jéghegyek víz alatti helyzetét és formáját. Az ultrahang ugyanis a jég felületéről is visszaverődik.

Milyen mély a Földközi-tenger?

Érdekes, hogy a Földközi-tenger átlagmélysége mindössze 1500 méter, szemben a világóceán 3800-3900 méteres átlagmélységével. Az Egyiptom és Kréta, illetve a Peloponnészosz-félsziget által határolt területen azonban található nagy mélységek is, például az 5237 méter mély Calypso-árok.

A Peloponnészosz-félsziget és a görög szigettenger egy része úrfotón. Az ettől délre található medencerész rejti a Földközi-tenger legnagyobb mélységeit

Csigabiga...

Kárpát-medencei vizeinkben ötvennyolc édesvízi csiga- és huszonnyolc kagylófaját tartanak nyilván

A Nemzetközi Természetvédelmi Unió (IUCN) Vörös könyvében felsorolt veszélyeztetett fajok egyharmada édesvízi életmódú, és közöttük sok a puhatestű. Vizeink ilyen szempontból még fajokban gazdagoknak mondhatók (persze a verbász–szenttamási méregcsatorna nem), de a népségek helyi kihalása és a fajok eltűnése egyértelmű veszélyeztetet jelez.

A vizes élőhelyeket benépesítő csigák és kagylók megőrzése az élővilág többi szereplőjével együtt mindannyiunk közös érdeke. Földünk vízkészletének csak töredéke, kevesebb mint egy százaléka édesvíz. Ebben jelenlegi ismereteink szerint mintegy hétezer puhatestű faj él.

Tavakban, folyókban, patakokban és forrásokban nádszálakra, víznövényekre és kövekre tapadva vagy iszapba rejtőzve egyaránt léteznek. Vannak közöttük világpolgárok és olyanok is, amelyek csak egyetlen kis élőhelyhez ragaszkodnak. Testük nem annyira színes, mint tengerben élő rokonaiké, művészien szép, lapos, hosszúkás, felcsavart, csikos, egyszínű, apró és óriás mézspáncéljuk azonban így is az élővizek díszivé teszi őket.

Bödöncsiga

Kárpát-medencei vizeinkben ötvennyolc édesvízi csiga- és huszonnyolc kagylófaját tartanak nyilván. Közülük tizenhat faj – vízi puhatestű faunánk csaknem egyötöde – külföldről származik és akváriumból szabadult ki. Ezek invazív fajként számottevően rontják, átalakítják az életközösségek összetételét és működését. Az édesvízi puhatestűek egy része a csigák osztályába tartozik. Példányaikat a folyók és a tavak partján láthatjuk, amint a növényeket vagy a köveket borító algákkal táplálkoznak, esetleg a víz felületi hártáján fejjel lefelé lógva közlekednek, vagyis „egy lábbal a vízen járnak, moszatokat vacsorálnak”.

Élettartalmuk többnyire egy év, de öt évig élő fajok is akadnak közöttük. Népségüket rövid létük során többszöri szaporodással tartják fenn. Különös ismertetőjegyük a fejük elején kinyújtható ormány, amellyel táplálék után turkálnak. Az előkopolyús csigák már a földtörténet korai szakaszában megjelentek az édesvizekben. Ezek a külsejükben nagyon hasonló, de örökletesen különböző, egymással rokonságban álló fajok elsősorban a források és barlangok lakói. Közéjük tartozik a **karsztforráscsiga**. Ez a három-négy milliméteres, a víz hőmérsékletére és oxigéntartalmára egyaránt érzékeny állat csak forrásifolyókban és felső partszakaszokon érzi jól magát. Kövekre tapadó példányainak tömegét gyakran zöld algabevo-

Tudod-e?

A csigák legtöbbszörének a háza balról jobbra csavarodik. Az éticsiga esetében körülbelül ezer példány között van egy olyan, amelynél az ellenkező irányba csavarodik. Európa nagy részén az éticsiga ma már védett állat, begyűjtése, szándékos pusztítása tilos!

Ligeti csiga

nat takarja. A különleges alakú **bödöncsigáknak** a Duna vízrendszerében élő egyik jellegzetes, őshonos képviselője a rajzos csiga. Háza félgömböt formál, héjfedője félhold alakú, utolsó kanyarulata kiszélesedik. Világos-sárga héját sötét, zezugos rajzolat díszíti. A vízmeder aljátát borító kavicsok algabevonatával táplálkozik. A hasonló életmódot folytató, **tornyos házú folyamcsiga** általában csoportosan élnek. A rendkívül látványos megjelenésű **szavai folyamcsiga** háza kissé tojásdad alakú, barna sávok díszítik, és a héja sima vagy bordás felületű. A folyópartok kiépítésének és a természetes áramlási viszonyok megváltozásának következtében a folyamcsigák száma is fokozatosan csökken.

A nagy testű **fiállócsigák** álló- és lassan mozgó vizek lakói, ahol az üledékben turkálva törmelékkel és kovamoszatokkal táplálkoznak, illetve kavicsok bevonatát legelik. A hímek a megnagyobbodott jobb oldali tapogatójukat használják páرزószervként. A peték és a kikelő lárvák a köpenyüreg redőjében fejlődnek. Nevük is erre az utódgondozásra utal, hiszen eleve szülő módon fiatal állatokat hoznak világra. A planktonikus életmódú lárva hiánya és az ivadékgondozás kialakulása az édesvízi környezet változékonyságának hatásával magyarázható. Éppen az ivadékgondozásnak köszönhető, hogy az újszülött csigák 40 százaléka eléri az ivarérettséget. Ez az arány az utódgondozás nélküli **mocsárcsigáknál** csak egy százalék. A **fiállócsigák** nőstényei több évig élnek, és nagyobbra nőnek, mint a hímek, amelyeknek az élettartama csak egy szaporodási időszakra korlátozódik...

Fiállócsiga

Petéből fejlődik ki a csiga

E puhatestűek legtöbbször hímhős, vagyis minden egyes példány hím is és nőstény is egyszerre, de párosodáskor általában nem kölcsönösen termékenyítik meg egymást. A pázást követően a csiga a talajba ásott lyukba rakja le a gyöngyszemhez hasonló petéit, amelyekből majd aprócska csigabigák kelnek ki. **Kifejlődésükhöz három év szükséges.** A tél közeledtével az éticsigák biztonságos helyet keresnek, a talajba fúrják magukat, s házuk bejáratára ajtóként szolgáló erős mészlemezket építenek, amelyet majd csak tavasszal nyitnak ki.

Egyszer volt, hol nem volt, volt Indiában egy aranyvár, és ebben az aranyvárban élt egy király, akit Angirádzsának hívtak. Hős vitéz volt Angirádzsa, és szép szál dalia, de a füle, az rémisztően hosszú és elálló volt. Ezért éjjel-nappal viselte aranykoronáját, ami lelapította a fülét, és elrejtette az udvari népek kíváncsi szeme elől. Semmi pénzért nem vált volna meg a koronától egy pillanatra sem. Csak a fürdőteremben vette le néha nagy titokban. Egyszer aztán egy este a legfiatalabb felesége a hálószobában kíváncsiságból faggatni kezdte:

– Maharádzsa! Ó, nagy királyom! Miért hordod a fejedet folyton ezt a koronát?

Válaszolt a király:

– Édes egyetlenem, kedves királyném! A királyok fényes hatalmát a korona adja, nem? Láttál már királyt korona nélkül?

A királyné nem tágított:

– De hát a leghatalmasabb fejedelmek is leveszik a koronát a fejükről, ha aludni térnek, csak te nem. Nincs ebben valami titok?

– Ó, maharáni! Egyáltalán nincs ebben titok, csak így szoktam meg, és kész – próbált pontot tenni a kérdezősködés végére a király.

– Királyom! Bocásd meg pimaszágom, de napok óta az a vágy gyötör, hogy fejedet korona nélkül láthassam egyszer! – rebegte félénken a legfiatalabb királynő.

– Nem lehet, egyetlenem – válaszolt kissé bizonytalanul a király. – Nem vehetem le a koronám senki, de senki előtt. A király válasza csak olaj volt a tűzre. A királynő a sarkára állt:

– Márpedig, ó, Maharádzsa! Most azonnal látni akarom a fejedet korona nélkül! Angirádzsa megjéjdt. Nagyon szerette a legfiatalabb

A titok

feleségét, nehéz volt nemet mondania. Végül is alig hallhatóan megszólalt:

– Nem lehet – és sietve elhagyta a hálószobát. A királyné durcásan a fal felé fordult, és elaludt. Másnap kijelentette, hogy addig böjtölni fog, míg meg nem láthatja a fedetlen királyi üstököt. A király aggodalmában kifakadt:

– Jól figyelj hát, édes egyetlenem! Elmondom azt a titkot, amit csak apám és anyám ismer ezen a földkerekségen. Ne mondd el senkinek. Borzalmasan nagy és elálló fülem van. Ezért hordom állandóan a koronát. Ez a nagy titok. Azzal levette fejeéről a koronát. A királynő megkövülten állt, mivel a király füle egészen olyan volt, mint egy számáré. A királyné ámultan hebegte:

– Az én csöpp kis szívemben hogy tudnék egy ekkora nagy titkot megtartani?

– Pedig nincs mit tenni. Senkinek nem mondhatod el – válaszolta bánatosan a király. Még le sem szállt az est, de a királynő már úgy érezte, szétfeszíti belülről a titok. Úgy érezte, ha nem mondhatja el valakinek, hát azon nyomban szétrobban. Tudta, ha egy szolgálólánynak vagy más udvari embernek mondja el, pillanatok alatt az egész palota erről fog sugdolózni. Kétségbeesésében lesietett a kertbe, odament egy fához, és a fának öntötte ki a lelkét. Csak-hogy ez a titok még a fának is sok volt. Napok alatt elszáradt, és az ágai letöredeztek. Meglátta ezt az udvari fafaragó, kivágta, és készített belőle egy hegedűt, más néven szárangit, és két dobót: egy tablát és egy dhólakot. Mind a há-

rom hangszert eladta az udvari zenészeknek. A tavaszköszöntő nagy ünnepen a királyi udvar apraja-nagyja összegyűlt a díszcsarnokban. A király pompás bevonulása után következett a zenészek műsorszáma. Meg is jelentek az új szárangival, az új tablával és dhólakokkal. Belekezdett a királyi énekes dalba, a zenészek édes muzsikával kísérték. A tablán és a dhólakon pattogtak az ujjak, a szárangin futkostak fel és alá. Egyszer csak mi történik? A tabla „ná-dhin-ná-dhin”-jéből az lesz: – Sza-már fü-lú a ki-rály! Sza-már fü-lú a ki-rály! „Tun-tun” helyett szól a szárangí: – Ki mond-ta ezt? Ki mond-ta ezt? „Tak-dhin-tak-dhin” helyett ezt válaszolja a dhólak: – Be-cses ne-je! Be-cses ne-je! Nagy nevetés tört ki a hallgatóság sorai közt. A király megkövülten nézett maga elé. Aztán gyorsan véget vetett az ünnepségnek, és magához hívatta a fiatal királynőt.

– Hogy történhetett ez, ráni? Senki más nem tudott a titkunkról. Válaszolt a királynő:

– Bocásd meg vétkem, kegyes királyom! Nem bírtam ki, hogy ne mondjam el senkinek, kétségbeesésemben elmondtam hát egy fának.

– Nagyon rosszul tetted – válaszolta összetörtén a király. Nem lehetett már mit tenni. Aztán lassan rájött a király, hogy nem is olyan nagy baj ez. Egy-két nap múlva már büszkén jelent meg minisztere előtt – korona nélkül, fedetlen fővel, és boldogan élt azontúl feleségeivel, míg meg nem halt.

Akhilésvar meséje

látta, hogy a folyó folyik

Volt egyszer egy tengerészkapitány. Ez a tengerészkapitány olyan volt, mint a tengerészek, csak még olyan is volt, hogy parancsolgatott.

Járta hajóval a tengereket, óceánokat, és azt mondta közben a tengerészeinek:

– Húzzátok föl a vitorlákat! Engedjétek le a vitorlákat! Tekerjétek jobbra a kormányt! Tekerjétek balra! Hütsétek meg a kakaómat! Varrjátok meg a lyukas zoknimat!

Aztán egy szép napon megunta a tengerek, óceánok ingását, megunta, hogy mindig lesni kell, mikor érnek már szárazföldre. Fogott egy nagy halászhálót, bepakolta a pizsamáját, fogkefét, vasárnapi ruháját és a befőttesüvegét, amiben egy kicsi, narancssárga halat tartott.

Bogra kötötte a halászháló négy sarkát, aztán a háló-batyut a hátára vette, és parancsolt:

– Vigyétek a hajót egy város széléig, ott kiszállok!

A tengerészek engedelmessé váltak, elhajóztak egy város partjára, aztán elővették pöttös zsebkendőiket, integettek a leszálló tengerészkapitánynak, és sírdogáltak.

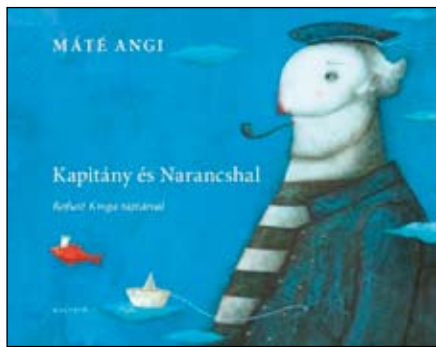
A tengerészkapitány nem integethetett, tartania kellett a nagy háló-batyut, így hát sirt egy keveset ő is, majd nyakába vette a várost.

Járta a város utcáit napokon keresztül, vasárnap a vasárnapi ruhájában, hétköznap a hétköznapiban.

Egy szép napon elfáradt, leült hát a parkban egy padra, és maga mellé ültette a befőttesüvegben fickándozó halat:

– Tudod-e, te fickándozó kicsi hal, a sok utca után ismét vizet szeretnék látni!

A kicsi, narancssárga hal a befőttesüvegben tátogott néhányat, azt is mondhatta, igen, azt is,

Máté Angi Kapitány és Narancshal (részlet)

hogy nem, bármit mondhatott. Maga a tengerészkapitány sem tudta kitalálni a hal választát, pedig igencsak értett a vízi állatok nyelvén, megvonta hát a vállát, vette a csomagját, és elindult a város belseje felé. Ott egy nagy híd nyújtózott, alatta folyó szelte ketté a várost.

Ez az! Ez jó! Ideköltözöm, ide, a híd kellős közepére, innen látom a vizet! – gondolta a kapitány, és már rakosgatta is ki a híd korlátjára a fogkefét meg a befőttesüvegét a narancssárga hallal. Kihúzza cipőjéből a fűzöt, kikötötte a hidra, majd fölcsíptette rá a pizsamáját és a vasárnapi ruháját, s közben mosolygott, tetszett neki az új otthona.

S ahogy így állt, mosolyogva, eszébe jutott, hogy ő parancsolni is szokott, a folyó felé fordult hát, s parancsolt:

– Folyj! – És a folyó folyt szépen.

– Repüljétek! – parancsolt a sirályokra, és a sirályok repültek.

– Ússzatok és hápogjatok! – parancsolt a vadkacsáknak, és azok úsztak és hápogtak.

Aztán minden reggel így parancsolt. Így élt a tengerészkapitány a hídon, néha visszagondolt a régi időkre, a hajókra, a pöttös zsebkendőikkel integető tengerészeire; szeretett rájuk visszagondolni, olyankor mindig felvette a vasárnapi ruháját.

Visszagondolt és parancsolt, így teltek napjai.

De aztán egyszer valahogy minden másképpen alakult.

Úgy kezdődött ez a másképpen, hogy a tengerészkapitány elaludt. Már a hasára süttött a nap, delet harangoztak, amikor ijedten felült:

– Jajajaj, elaludtam! Nem parancsoltam meg a folyónak, hogy folyjon, a sirályoknak, hogy röpködjenek, a vadkacsáknak, hogy ússzanak és hápogjanak! Azt a mindenit, mi lesz így?

Lenézett a hídról, és látta, hogy a folyó folyik, a sirályok röpködjenek, a vadkacsák ússzanak és hápognak anélkül, hogy hallották volna az ő parancsát.

S akkor a tengerészkapitány kicsit zöld, majd lila lett, és majdnem elpityeredett.

hová lettek a hálóból a csillagok

Minden csendes volt, nem mozgott a világ.

Két könyvet húzott elő zsebéből a kapitány, szép halak úsztak bennük ide és oda; ezt a két könyvet a feje alá tette, betakarozott a halászhálójával, a pipáját a hídfőn strázsáló kőoroszlánok szájába dugta, s így szólt:

– Szervusz, világ, vetett ágy!

Aludni próbált, de nem jött álom a szemére, nézte hát a kőoroszlánokat innen, aztán onnan. A kőoroszlánok szoborból voltak, és ásitósra tárták a szájukat.

– Ti, szegények, hát ti sem tudtok aludni? Várjatok csak, hadd mutassak valamit nektek!

Fogta a halászhálóját, és kivetette a folyóra.

A folyó vastag sötétjén csillagok lebegtek, mintha apró éjszakai fürdőzők lennének arany fürdőbugyogóban. Ott csillogtak, valahányszor hullámot lökött a víz.

– Nézzétek csak, kedves oroszlánok, a búvészmutatványomat: bevetem a hálómát a folyóba, alámerül, és amikor kihúzzom, na, mi lesz benne? Ugye, azt mondjátok, „sok csillag lesz benne, kapitány uram”? Lássuk csak! – mondta hunyorogva, a pipáját szájába lökve a kapitány.

– Hahaha-hahaha, na, gyertek csak ide, ti csillagok, éjszakai csepcselők, ti aranybugyogósok, hálóval mindent kiszedek én, ki én a halat, a hínárt, a Duna alját és tetejét! Hóó-rukk! Hóó-rukk! – rugaszkodott neki, és húzta, húzta a hálót.

A háló üresen hullott a hidra, hozta a semmit.

Egy szem csillag sem volt benne.

Furcsa páros a parancsolgató hajóskapitány és a befőttesüvegben vele utazó narancshal. A történet még úgy kezdődik, mint egy igazi mese, de azután minden más irányt vesz. Először is a főhőssel nem stimmel valami: nem találja a helyét a világban, sem szárazon, sem vízen. Olyan emlékkönyvbe való mondatok vannak, mint hogy „Szervusz, világ, vetett ágy!”. (Egy ehhez hasonló mondat már Illyés Gyulánál is előfordul, az ilyesfajta kölcsönzés nem is ritka az irodalomban.)

Nagyon szép és érzékletes jelképe annak a vándorlásnak, helykeresésnek, amelyben a kapitánynak és a narancshalnak része van: az egész világ egy vetett ágy, bárhol álomra hajthatom a fejem, hiszen mindenütt otthon va-

gyok. Mégis ott bujkál mögötte az a gondolat is, hogy ezáltal sehol sem vagyok igazán otthon. Illetve lehetek, de meg kell találni az utat, ami oda vezet. És persze olvashatjuk úgy is a történetet, mint egy hajléktalan-mesét, ahol a kapitány egy hídon lakik, mindössze két ruhája van és egész nap a várost rója egyetlen barátjával, egy befőttesüvegben élő aranyhallal. Lehet az utóbbi is érvényes magyarázata a történetnek, így láthatóvá válik Máté Angi ügyes trükkje, hogy hogyan emeli meg és távolítja el a mesét a valóságtól. Máté Angi érzékenyen és finoman szövi meséit, mondatait és teremt új

Kapitány a parton

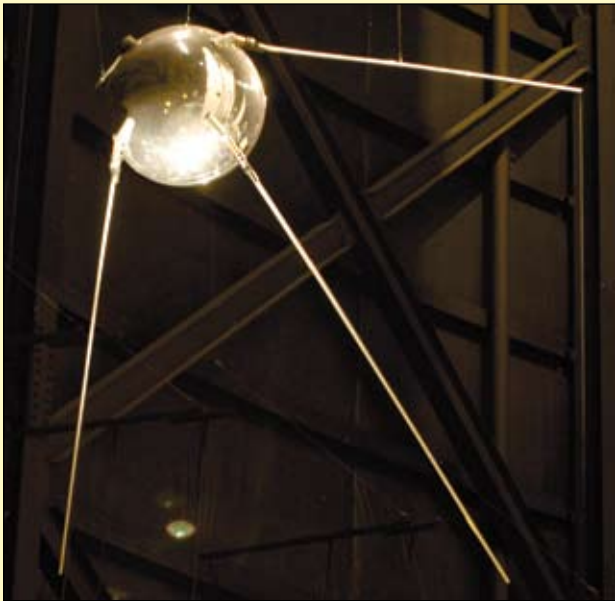
szavakat, ezen a saját maga által kreált, alkotott nyelven keresztül pedig világokat hoz létre, még ha a valóságunk nyomai meg is maradnak az új történeten.

Érdekes eredménye lehet annak, ha összeolvasod a második részletet a múlt heti ajánlatommal: az ember mindig vágyik arra, amit nem érhet el. A csillagokat szerencsére nem veszélyezteti a kapzsiságunk... Legyünk otthon a világban, de kívánom, hogy mindenki lelje meg azt az egy helyet, amelyet ténylegesen az Otthonának nevezhet:

Herédi Károly

A Szputnyik hatvan éve

1957. október 4-én történelmi léptékű változások indultak el, amikor a Szovjetunió sikeresen felbocsátotta a Szputnyik-1 űrszondát. A világ első mesterséges égitestje körülbelül akkora volt, mint egy kosárlabda, s tömege nem érte el a 100 kg-ot. A Földet 98 perc alatt kerülte meg. A fellövés a tudományos fejlődésben is egy teljesen új időszámítás kezdetét jelentette. Az emberiség belépett az űrkorszakba, s megkezdődött a két akkori nagyhatalom, a Szovjetunió és az Amerikai Egyesült Államok között a világűr meghódításáért. A történet kezdete 1952-ig nyúlik vissza, amikor az ENSZ-ben elhatározták, hogy az 1957. július 1-jétől 1958. december 31-ig terjedő időszakot a geofizika nemzetközi évévé nyilvánítják. 1954 októberében megszületett egy nemzetközi döntés, mely szerint az adott időszakban egy mesterséges égitestet kell Föld körüli pályára

A Szputnyik-1 űrszonda

állítani, melynek tudományos célja a Föld felszínének térképezése. A Szputnyik-1 felbocsátása az egész világ figyelmét felkelte. Ugyanakkor az esemény elültette a félelmet az amerikai közvéleményben, hogy ha a Szovjetunió képes ilyen eszközt a világűrbe juttatni, akkor hamarosan képes lehet arra is, hogy nukleáris tölteteket hordozó rakétákkal elérje az Egyesült Államok területét. Az amerikaiak még fel sem ocsúdtak a Szputnyik-1 okozta sokkból, amikor november 3-án az oroszok fellőtték a Szputnyik-2 szondát, ami elődjénél sokkal nagyobb hasznos terhet szállított. Először vitt a világűrbe élőlényt, a körülbelül 6 kg-os Lajka kutyát.

Lajka, az Ugatós (az orosz szó ugatást jelent) fajtáját tekintve keverék volt, és az első élőlény a Földről, amely a bolygónk körüli pályára állt

A kocka el van vetve

Csaknem hat évtizeddel ezelőtt egy budapesti utcában, ahol csatornát fektettek, több 7-8. századi avar vitéz lovassíriját tárták fel. Egyiknek a sírjában – kicsiny arany amulett, vadász csalisíp, tűzcsiholó acél társaságában, a deréktájon, vagyis az öv körül, a vitézi készség dolgai között – egy kisméretű csont játékkockát is találtak. Az egytől hatig terjedő pontokkal számozott kis csontkocka tizenhárom évszázaddal korábbi szerencsejátékok hírneműje volt. Ám ez a tizenhárom évszázad nem kor a kockajáték élettörténetében! Világtörténelmi pályafutása a Biblia koráig nyúlik vissza, hiszen már azok a római legionáriusok is kockára tették szerencséjüket, akik Jézus sírját őrizték. Számos későbbi ábrázolás utal erre. A kockavetés szokása az egész középkoron átvonult. 1279-ben a Budán zsinatoló főpapság kimondta: papi emberek ne merészelenek kockázni. A tilalmak ellenére játszott a pápa, a császár, a király s valamennyiük udvarnépe.

Miért fekete a négerek bőre?

A bőr színe a pigmentszemcsék nagyságától, sűrűségétől, a bőr felszínéhez közelebb vagy mélyebben fekvésétől, továbbá a vérerek sűrűségétől és fekvésétől függ. Az erősebben pigmentált bőr nagyobb védelmet nyújt a napsugarak ellen, így az erős napsugárzásnak kitétt területeken a jobban alkalmazkodott sötétebb bőrűek maradnak meg.

Az emberek ősei még nem tudtak védekezni az éghajlati viszonytárságokkal szemben. A forró égőv alatt csak az maradt életben, akinek a bőrben elég pigment volt, s az védte a nap sugarai ellen. A nyári napozást nem bírja egyformán minden ember. A fehér bőrűek megpirosodnak, belázasodnak, bőrük felhólyagosodik, szemük gyulladásba jön. Ezeket az embereket ma ápolják, gyógyítják, de az ősidőkben Afrikában, Polinéziában elpusztultak. Ám a magas északon, ahol jóval kevesebbet süt a nap, és nem olyan forrón, megmaradtak. Afrikában tehát csak a fekete bőrű, szemű, hajú emberek maradtak meg, és szaporodtak tovább, északon pedig – mivel nem volt szüksége az emberi szervezetnek nagyobb fényellenállásra – visszafelődött a pigmentsejtek szaporodása.

CÍMOLDALI KÉPÜNKHÖZ

Miskahusár Guinness-rekord megdöntésére készül

Szeptember végén avattak fel egy hatalmas, 12,5 méter magas huszárszobrot a magyarországi Pákozdon, ami a világ legnagyobb ólomkatonájának számít. Budapestről a Balaton felé tartva az autópályán, a Velencei-tó közelében az arra járók szinte megdöbbennek ez a szokatlanul nagy szobor. Én sem tudtam Miskahusárról (a szobrot így nevezték el, és egybeírják a Miskát és a huszárt), ám hazaérkezésem után nem sokkal kiderült, szeptember 29-én ünnepélyesen átadták rendeltetésének. Nevezetesen annak, hogy hirdesse a huszárok, a dicső magyar könnyűlovasság jó hírét, és esetleg Guinness-rekordot döntson.

Az új magyar turisztikai látványosság

Miskahusár megtestesíti mindazt, amiért a huszárokat világszerte becsülik, hiszen a huszár bátor, hősi, bajtársias, leleményes katona volt, aki legfontosabbnak a hazáért vívott harcot tartotta. Aki Pákozdtól halad el az

A szobor Rohonczi István dunájvárosi festő- és szobrászművész alkotása

autópályán, készítse a fényképezőgépet, és örökítse meg magának ezt a szokatlan és gigantikus szobrot. Nem árt tudni, hogy Miskahusár saját honlapot és Facebook-oldalt is kapott már.

Mit tudunk a husárokról?

Népünk történetében nem a XV. században, a török betörések idején jelent meg először az a könnyű fegyverzetű lovaskatona, akit huszárnak nevezünk. Csupán az történt, hogy első „névjegyét”, a huszár szót legnagyobb királyunk, Hunyadi Mátyás mondta tollba 1481-ben apósának, a nápolyi királynak szóló levelében. És pedig ilyen módon: „equites levis armaturae, quos hussarones appellamus!” Vagyis „könnyű fegyverzetű lovasok, akiket huszároknak nevezünk.” Ez azt jelenti, hogy a huszár szót a mi lovaskatonánkra vonatkoztatva legrégebből ekkortól ismerjük írásban. A magyar huszár harcmódja, harceljárása, taktikája az ősi magyar lovas hadművészetéből származik, még a második világháborúban is alkalmazták egyes elemeit. Így csak a nevének eredetét tesszük a XV. századra.

A huszárok szétszórt, de tervszerű alakzatokban hajtották végre támadásaikat egészen a XVIII. század közepéig, amikor harcmódjuk Nagy Frigyes porosz király kezdeményezésére zártrendű, kétsoros vonalba fejlődve változott meg, ettől kezdve így rohamozták meg az ellenséget. Ez a harcmód az I. világháborúig tartott, amikor a harcban a lóról már le kellett szállniuk és gyalog folytatták a harcot. A két világháborúban már csak néhány, lóháton végrehajtott sikeres rohamról tudunk.

A magyar királyság megalapításakor még az ősi lovas harcmódot alkalmazták, de szervezésük és felhasználásuk egyre inkább háttérbe szorult. Hunyadi Mátyás volt az, aki a fenyegető török közeledésekor felismerte a könnyűlovasság szükségességét, és felállította a magyar huszárság elődeit.

A szobor, magassága miatt, bekerülhet a Guinness-rekordok könyvébe, hiszen megelőzi a kanadai Vancouver melletti Montgomery-ben található 9 méter 75 centiméter magas szobrot, amely Andersen híres ólomkatonájának állít emléket.

Miskahusár szobra 12 év alatt készült el, a szobor 80 tonnát, talapzata 120 tonnát nyom.

De nemcsak felismerte a huszárokban rejlő erőt, hanem harcmódjukat is sikeresen használta fel.

Huszáralakulatok több nemzetnél is megjelentek az elmúlt évszázadokban.

Miért éppen Pákozdtól?

A huszárok jó hírét hirdető szobor minden bizonnyal nem véletlenül került Pákozdtól, hanem azért, mert itt zajlott a magyar szabadságharc első győztes ütközete, melyben sikerült meghátrálásra kényszeríteni az ellenséget, és megvédeni a magyar szabadságharc eszméit. Az ütközet szeptember 29-én, 169 évvel ezelőtt zajlott. A támadást Jelasics bán (horvát bán, eredeti nevén Josip Jelačić) vezette 50 ezer főnyi sereggel. A Dráván átkelve két oszlopban a Balatontól délre tört előre, majd szeptember 25-én egyesült a magyarok által kiűritett Székesfehérváron, folytatva lassú előrenyomulását Buda felé. Végül a több mint 17 ezer fős magyar sereg jobbszárnyával Pákozdtól északra, hadközépével Pákozdtól és Sukoró között, balszárnyával a Velencei-tóra támaszkodva foglalta el védő állásait, a tartalékot Teleki Ádám tábornok hadosztálya képezte Sukorón. Jelasics másnap, szeptember 29-én erőfölényében bízva támadást indított, hogy a magyar jobbszárnyat középre nyomja, majd egy újabb támadással az egész sereget a Velencei-tóba szorítsa. A támadás azonban a többnyire frissen kiképzett magyar egységek tüzeiben összeomlott, s a kudarc láttán Jelasics délután három órakor elrendelte a visszavonulást. Bár az ütközetben a horvát bán alig száz főt veszített, a magyaroknál pedig csak hét halott szerepelt a veszteséglistán, a csata katonai következményei igen jelentősek voltak.

Huszárok

Készítik a második részt

Az alábbiakban kiemelünk néhány látványos filmalkotást, amely nagy sikert ért el vagy legalább elég népszerű lett ahhoz, hogy folytatása is legyen.

Mindenkit elvarázsolt

A Frozen, azaz Jégvarázs első része 2013 novemberében került a mozikba és rengeteg gyermek, valamint fiatal és idősebb új kedvence lett. Ez számokban is megmutatkozott, hiszen a Jégvarázs nagyon jól teljesített a mozipénztáraknál is. Annyira jól, hogy az még a filmkészítőket is meglepte. Elmondásuk szerint senki sem számított arra, hogy ennyire népszerű lesz, nem is igazán gondolkodtak a folytatásról. Nem csupán az animációs alkotás ért el nagy sikert, hanem a zenéje is. Akkoriban szinte mindenki azt énekelte, hogy Let It Go, illetve Legyen hó. Azóta láthattunk egy rövidfilmet Jégvarázs: Party láz címmel, idén novemberben pedig egy új rövidfilm jelenik meg, amelyben Olaf karácsonyi kalandba bonyolódik. Jó hír, hogy készül a Jégvarázs második része is. Erről a Kristoff hangját kölcsönző Jonathan Groff számolt be egy műsorban. Elmondása szerint Kristen Bell-lel már el is kezdtek dolgozni. A Jégvarázs 2-ig azonban még elég sok hó eshet, hiszen a bemutatóját 2019 novemberére tették.

Visszatér Demóna

A 2014-ben bemutatott The Maleficent, azaz Demóna, kiváltott ugyan vitákat, mégis sikerfilmnek könyvelhető el, erről tanúskodnak a mozipénztárak adatai is. Egy ideje már tervbe vették a folytatást is, de annak munkálatai még nem kezdődtek meg. Nemrég azt lehetett megtudni, hogy a 007 Spectre: A Fantom visszatér című alkotást is jegyző Jez Butterworth írja a forgatókönyvet Linda Woolvertonnal, a rendező pedig minden bi-

zonnal Joachim Rønning lesz, aki az idén bemutatott A Karib-tenger kalózái: Salazar bosszúja című filmet is rendezte. A folytatásban ismét Angelina Jolie kelti életre a címszereplő Demónát, a forgatás pedig vélhetően a jövő év elején kezdődik.

Újra összeáll a fura csapat

A Suicide Squad, azaz Öngyilkos osztag című film felemás fogadtatásban részesült, az viszont kétségtelen, hogy sokan voltak kíváncsiak az alkotásra. Abban a reményben, hogy a nézők bizalmat szavaznak a folytatásnak, készül a második rész is. A forgatások várhatóan jövőre kezdődnek, ezúttal egy másik rendező irányításával. Számos megbeszélést követően David Ayer után Gavin O'Connor rendezheti az Öngyilkos osztagot, habár úgy tudni, Mel Gibson neve is felmerült. A második részben minden bizonnyal visszatér Will Smith, Margot Robbie és Jared Leto. Ugyanakkor néhány kiágazást is tervbe vettek. David Ayer rendezi a Gotham City Sirens-t, amely három, nem éppen makulátlan hősnőről szól (Harley Quinn, Catwoman és Poison Ivy), de külön filmet kap Harley Quinn és Joker, valamint Deadshot is.

A superhősnő újabb kalandjai

Az idén bemutatott Wonder Woman nagy sikert könyvelt el, így a filmkészítők nem hezitáltak a második rész előmunkálatainak megkezdését illetően. A folytatást is Patty Jenkins rendezheti, a forgatókönyvíró pedig Dave Callahan, akinek nevéhez fűződik a Feláldozhatók és a Godzilla filmek megírása is. A főszereplőket ezúttal is Gal Gadot és Chris Pine kelti életre. A Wonder Woman második részének bemutatására vélhetően 2019. december 13-án kerül sor.

Megihlette a nyár

Cody Simpson ausztrál származású énekes és dalszövegíró 2010 óta tevékenykedik a zene világában. Énekelni, zongorázni és gitározni is tud. A dalai lényegében pop és R&B stílusúak. Eddig három stúdióalbuma jelent meg, a Paradise (2012), a Surfers Paradise (2013) és a Free (2015). Tavaly nem igazán hallatott magáról, nemrég azonban új zenekara, a The Tide élén tért vissza és Wave One címmel négy dalt felsorakoztató középlemezt adott ki. Az énekes elmondása szerint a Venice Beachen töltött nyara ihlette meg az új szerzeményeit. A forró napokon főleg szörfözött, gitározott és dalokat írt, mindez pedig pozitívan hatott rá. Így alakult meg a The Tide és jött létre a Wave One. Az énekes egy turné keretében is bemutatja új dalait.

Trónok harca élő koncert

A legújabb technikai megoldásokat is felhasználva, nagyzenekarral, kórossal és szólóénekesekkel, valamint a Trónok Harca zeneszerzőjének, Ramin Djawadinak a vezényletével kerül sor jövőre a Game of Thrones Live Concert Experience koncertsorozatra, amelynek egyik állomása Budapest lesz. A 45 állomásos koncertkörút május 8-án indul Madridban, és júniussal bezárólag húsz várost érint Európában. Azután szeptember 5-én folytatódik Észak-Amerikában, az első állomás Vancouver lesz, az utolsó pedig Toronto október 14-én. A Game of Thrones Live Concert Experience zenei részét lenyűgöző látványkép egészíti majd ki, nagyszerű vizuális élményt eredményezve. A magyarországi fellépésre a Papp László Budapest Sportcsarnokban kerül sor 2018. május 18-án, a jegyek eladása pedig máris megkezdődött. Egyébként Ramin Djawadi munkái közé tartozik a 2008-as Vasember, a Tűzgyűrű, a Titánok Harca és a Warcraft zenéje is. Elmondása szerint a Trónok Harca koncertet azért találta ki, hogy a hetedik és a végső, nyolcadik évad között eltelt hosszú időt segítsen gondolatban lerövidíteni. A befejező évadra leghamarabb jövőre kerülhet sor.

Ünnepel a Garbage

A Garbage amerikai alternatív rock együttes 1993-ban alakult. Első lemezük 1995-ben jelent meg és azonnal kiemelkedtek róla a Stupid Girl és az Only Happy When it Rains című dalok. A sikerüket fokozták az 1998 tavaszán megjelent Version 2.0 című lemezzel, amelyen helyet kaptak a Push It, az I Think I'm Paranoid és a You Look So Fine című, nagy népszerűségnek örvendő zeneszámok is. Ennek öröme és erre emlékezve az együttes 2018. szeptember 14-én egy különleges koncertet ad Londonban. Az apropó tulajdonképpen az említett I Think I'm Paranoid című kislemez megjelenésének huszadik évfordulója lesz. Egyébként a Garbage eddigi fennállása során hat albumot adott ki, a legutóbbit tavaly Strange Little Birds címmel. Nem váltottak tagokat, az együttest továbbra is Shirley Manson, Duke Erikson, Steve Marker és Butch Vig alkotja. Nevükhöz fűződik az egyik James Bond-film betétdala The World is Not Enough címmel. A Garbage nagy meglepetésre idén nyáron egy igazán ütős dallal jelentkezett No Horses címmel, amelyhez egy különleges apokaliptikus látványú klip is párosult.

Élet a Big Time Rush után

Logan Henderson első és legjelentősebb sikereit a 2009-ben indult Big Time Rush című sorozatban érte el, amely egészen 2013-ig volt képernyőn. A sorozat négy főszereplője egy fiúegyüttest alkotott, kiadtak három albumot, több turnéjuk is volt, majd 2013-ban a Big Time Rush befejezésével feloszlottak. A sorozat azonban sokak kedvence vált, így szereplőinek élete manapság is foglalkoztatja a rajongókat. Ahogyan arról korábban értesülni lehetett, Logan Henderson gőzerővel kezdte építeni a szólókarrierjét. Idén januárban jelent meg első zeneszáma Sleepwalker címmel, nemrég pedig megérkezett legújabb dala, a Bite My Tongue is. Aki még nem látta a hozzá készült klipet, annak nem löjünk le a poént, csak annyit árulunk el, hogy az énekes igazi hősként tűnik fel benne.

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

Jelige: „Két tűz között”

Kedves Bizalmas!

Hetedikes lány vagyok, akit már hosszabb ideje nyomaszt egy nagy gond az osztályommal és a barátkozással kapcsolatban. A 4. végéig mi egy nagy, összetartó osztály voltunk. Ötödikben szétszétváltak az osztályomat. Egy ideig továbbra is jó barátok voltunk, folytattuk a barátkozást, összetartottunk. Én az új osztályommal is nagyon jóban lettem, ami nem tetszik a régi osztályomnak. Időközben kiderült, hogy a régi és az új társaságom nem bírja egymást. Van, amikor mind a két társaság egyszerre föl hív, hogy menjek velük a városba, és ilyenkor nem tudom, kivel is menjek. Mit tegyek? Mind a két társaságomat szeretem és szívesen vagyok velük. Hogyan békítem őket ki? Jól jönne egy-két jó tipp.

Válasz:

Hát nem mondhatom, hogy jó két tűz között lenni, mert nem egyszer megesik, hogy ütés ér bennünket. Igazán nehéz helyzete van annak, aki két tűz közé kerül, közben az a vágya, hogy mindenki szeresse egymást és barátkozzon. Ez egy nagyon szép törekvés, de sajnos megesik, hogy nem kivitelezhető. Sajnos, senkinek sem tudjuk megparancsolni, hogy kedveljen valakit, vagy jól érezze magát a másik ember társaságában. Te viszont ne nézd, hogy mások mit akarnak, hanem igyekezz azokkal tölteni a szabad idődet, akik elfogadnak olyannak, amilyen vagy, aki szeretnek, és akiket te is kedvelsz, függetlenül attól, hogy a régi vagy az újabb társasághoz tartoznak-e. Elvárhatod viszont mind a két féltől, hogy ha olyan helyzetbe kerülnek, hogy együtt kell lenniük, az irántad érzett szeretetből, és megbecsülésed jeléül kulturált módon viselkedjenek. Lehet, hogy a nézeteltérés köztük abból ered, hogy előítéleteik vannak egymás iránt, ami csak úgy változtatható meg, hogy megismerik egymást jobban. Erre jó alkalom pl. a te születésnapod, ahova mind a két társaság hivatalos: jó zene, torta, jó hangulat, ismerkedési játékok szervezése stb... Ha viszont nem akarják egymást megismerni, te nem tehetsz róla. Sokat segíthet az is, ha őszintén elbeszélgettek a barátságáról, a féltékenységről. Ha valakinek közülnök nem elegendő mindez, az az ő baja.

Jelige: „Lucky”

Kedves Bizi!

Nyolcadikos vagyok, és én is tele vagyok problémákkal, mégpedig a szerelemmel és a szülőikkel kapcsolatban. Menjünk fontosságai sorrendben! A szerelem: Nyár óta járok egy csodálatos fiúval! Sajnos szeptembertől összekuszálódtak a dolgok, nagyon ritkán találkozunk az iskola miatt, mert külföldön jár középiskolába. Jó lenne, ha sűrűbben találkozhatnánk? Csak rá tudok gondolni. Tanulás közben a könyvben is az ő nevét látom! Nem tudok tanulni, mert nagyon szerelmes vagyok, de úgy érzem, ő nem viszonozza úgy ahogy kellene! Mit tehetek, hogy ő is úgy szeressen engem, ahogy én őt?

Nagyon hiányzik! Imádom! A szüleimmel is gondban vagyok, mert ha megtudják, hogy leromlottak a jegyeim, nagy bajban leszek. Nekem csak a fiúm jár az eszemben. És a szüleimmel is csak veszekszem! Nem bíznak meg bennem, mert volt már, hogy elhallgattam előlük egy pár rossz osztályzatot. Anyukám néha kikészül miattam (idegileg)! A helyzetemet még az is bonyolítja, hogy a válás után elköltöztünk, és anyukám újra férjhez ment. Az is gond, hogy a mostohaapámat se-hogy sem tudom megszeretni, anyunak pedig ez fontos lenne. A régi barátaimat ritkán láthatom. Az új sulis meg sokkal nehezebb! Kérlek, segíts! Mit tehetnék?

Válasz:

Kedves Lucky!

Sajnos a bőrödből és az életkorodból nem bújhatsz ki. Tizenéves vagy, aki sok mindenben, főleg anyagiakban függ a szüleitől, és nem hozhat önálló döntéseket, nem ülhet buszra, hogy ellátogasson a távol lévő barátjához. Nem tudunk meg sokat a kapcsolatokról, arról, hogy hogyan nézett ki az eddigi járásotok, miből is állt. Nagyon sok kérdés tisztázatlan, de egy mondatra jól oda kell figyelned. Arra, hogy azt írod: „úgy érzem, hogy ő nem viszonozza úgy, ahogy kellene” az érzéseket. Ez annak a jele, hogy nem egyformán gondolkodtok arról, hogy mi is van köztetek, mit vártok egymástól. Szerintem ez még nem az a szerelem, amire te vágysz. Nagyon is normális, hogy róla álmodozol, hisz ezt teszi mindenki, amikor szerelmes. Ugyanakkor neked mindent meg kellene tenned azért, hogy javuljon az iskolai előmeneteled, mert sok minden függ tőle: a szüleiddel való kapcsolatod, az önmagaddal való elégedettség, hogy a továbbtanulásról ne is beszéljünk. A tanulmányi eredmény feljavításához szükség van arra, hogy akard is azt. Ha eldöntötted, hogy akarsz, akkor szedd össze a munkaszokásaidat, mert segíthetnek abban, hogy áthidalj a nehézségeket. Kezdetnek igyekezz mindig ugyanabban az időben leülni és tanulni (még ha vénasszonyok potyognak az égből, akkor is!). Igyekezz minden zavaró körülményt kizárni. Ilyenek a hangos zene, a tévé, a rádió, a társaság, a telefon, a mobil- és okostelefon, a számítógép stb. Abban a kb. másfél, két óra hosszában, amikor nekiveselkedsz tanulni, nélkülözheted ezeket. És ha csak lehetséges, még aznap írd meg a leckéket, amikor földelték az iskolában. Ezzel kapcsolatban sok tanácsot találsz az interneten is. Készítsd el a napi beosztásodat is, hogy mikor mit kell csinálnod. Vesd papírra, hogy kik azok, akik segíthetnek, támogathatnak, hogy sikerüljön jobba tenni a tanulmányi eredményeidet. Kérj segítséget az iskolában is működő pszichológiai-pedagógiai szakszolgálattól. Ők mindig készen állnak arra, hogy meghallgassanak és segítsenek abban, hogy megtaláld a helyes utat. Azért is segítséget kellene kérned, mert a „szerelmi és tanulási gondjaidat” megnehezíti az is, hogy nem tudtad földolgozni a szüleid válását, azt, hogy el kellett hagynod az otthonodat, új környezetbe kerültél, új személy került a családotdba, akit még nem sikerült megismerned és elfogadnod. Jó lenne, ha az édesanyáddal is el tudnál beszélgetni arról, hogy mit érzel és min gondolkodsz, hogy nem tudod önmagadat a hajadnál fogva kihúzni a kátyúból. A pszichológushoz, pedagógushoz elmehetsz egyedül is, de édesanyáddal is. Ott vannak az iskolában. Biztos vagyok abban, hogy melletted áll az osztályfőnököd is, rá is számíthatsz, de akad egy-két tanár is, akitől támogatást kaphatsz a tanulást illetően.

Nem mindenki barát, aki annak látszik

Az igazi baráttal egy hullámhosszon vagy. Nem akar olyasmire rászedni, ami tőled távol áll. Igaz, lázadó korszak ez, de a lázadás nem egyenlő a vandalizmussal. Attól, hogy kukát döntöget valaki, még nem lesz vagány csávó. Eleinte bármi vonzónak tűnhet, amit a szülők tiltanak. Azt hiszed, könnyebb lesz a leválás, ha akaratok ellenére cselekszel, ha direkt az ellenpólusát választod annak, amit mondanak. Pedig dehogya!

Kamaszkorban még nem látsz a dolgok mélyére!

A pszichológusok szerint csak egy embernek kell megfelelned, ez pedig nem más, mint te magad. Vésd jól az eszedbe, hogy te akkor is értékes ember vagy, ha nem szeret mindenki. Olyan nincs, hogy mindenki szeretni fog és mindenki elfogad. Sőt, még a saját szüleid sem tudnak maradéktalanul elfogadni. Ez azonban nem azt jelenti, hogy rossz vagy! Nem. Csak mindenki más, és mindenki a saját szemszögéből ítél meg. Járd a saját utadat! De csak okosan! (kamaszpanasz)

TESZT

Hogyan éled meg a csalódásokat?

Romokban heversz, ha valaki nem tartja be a neked tett ígéretét?
Vagy inkább optimistán úgy teszel, mintha észre sem vennéd a másik hibáját?

- Tegyük fel, hogy a legjobb barátod/barátnőd nem jön el a születésnapodra. Hogyan fogadod ezt?**
 - Megpróbálok nagyon szuper bulit szervezni. (0)
 - Még egyszer felhívom, hátha történt valami. (2)
 - Jellemző rá, pont az ilyenek miatt szoktunk veszekedni. (4)
- Terjed az influenza, mindenki köhög és szipákol. Te elkapod a náthát?**
 - Nagy ügy, van rosszabb is a megfázásnál... (0)
 - Naná, engem imádnak a vírusok! (4)
 - Nem hiszem, be vagyok oltva influenza ellen. (2)
- A legjobb barátod/barátnőd három hónapja ígéri, hogy visszaadja a kedvenc filméd.**
 - Gondoltam, hogy így lesz. (4)
 - Én is szoktam csinálni ilyesmit... (0)
 - Nem akarja bevallani, de tudom, hogy elveszítette. (2)
- Meglátogatod az influenzás barátnődet a kórházban. Mit mondasz neki?**
 - Látszik, hogy megviselt a dolog! (4)
 - Fel a fejjel, lesz ez még jobb is! (0)
 - Mondd el, hogy történt! (2)
- Az egyik bulin a barátnőd szimpátiája bókolni kezd neked. Hogyan reagálsz?**
 - Élvezem a hízelgő szavakat. (2)
 - Nem gondolja komolyan, úgyhogy faképnél hagyom. (4)
 - Kissé kínos a számomra. (0)
- A barátnődet zaklatják, és hozzád fordul. Hogyan vigasztalod meg?**
 - Felajánlom: máskor is forduljon hozzám. (4)
 - Elhárítom. (0)
 - Megkérem, mesélje el pontosan, min megy keresztül. (2)

- Melyik vélekedést osztod leginkább?**
 - Az ember mindenekelőtt cselekedjen! (0)
 - Az ember gondolkodjon, mielőtt dönt! (2)
 - Az ember megbízhatatlan lény. (4)

Értékelés

0 és 8 pont között

AZ ERŐS AKARATÚ Remekül leplezed a csalódásod! Bármilyen történet is, tele vagy tetterővel, optimizmussal, rendíthetetlen hittel és bizakodással. Mindig úgy döntesz: irány a szebb jövő! A barátaid sokra tartják lelkirodot. Ám vigyázz, nehogy kíméletlenné válj, figyelj arra, amit mások mondanak! Jó, ha nem fognak ki rajtad a csalódások, gondold azokra is, akiknek szükségük van rá, hogy néha meghallgassd őket.

9 és 18 pont között

RACIONÁLIS Egyszerűen tudomásul veszed a csalódásokat, hideg fejjel mérlegelve, hogyan történhetett ilyesmi. Gyűjtöd a tényeket és az információkat, hogy a balul sikerült randevú vagy szerelmi csalódás ne eshessen meg veled újra. Vigyázat: az ész nem mindig tud felülkerekedni a szívügyeken! Hallgass olykor az ösztöneidre is! Ha nem rejted mindig véka alá a csalódottságod, hamarabb találsz valakit, aki megvigasztal.

19 és 28 pont között

A CSALÓDOTT Ami elromolhat, az el is romlik! – vallod. Új szimpátia jelenik meg az életben? Meg fog csalni. A legjobb barátnőd/barátod is biztos rosszat mond a hátad mögött, éppen ezért vagy dühös, sértődött és hajlamos a sírásra. Ha negatívan állsz a dolgokhoz, ne csodálkozz, hogy bekövetkezik, amitől tartasz! Elég az áldozatszerepből, legyél nyitott a meglepetésekre! Kicsit több önbizalommal a jó dolgokat is bevonhatod.

Ruha teszi az embert?

Az embert az állatoktól nemcsak a beszéd képessége különbözteti meg, hanem az is, hogy mit viselnek magukon, a testükön. Míg az állatvilágban a szőr vagy éppenséggel a toll a menő, addig az ember ruhát visel. Ha ismereteink alapján végigrohanunk a történelmen, láthatjuk, hogy a ruházkodás terén óriási változások történtek. Ahogy az évtizedek, évszázadok során nagyobb szerepet kapott a külső, úgy egészült ki fokozatosan az öltözék védelmi funkciója is.

Ismert az a mondás, hogy nem a ruha teszi az embert, mégis a jó kinézet egyik meghatározó eszköze lett. Ráadásul manapság ez szinte elsőrendű szempontnak számít. Mindezt alátámasztja az óriási ruhamennyiség is, mely a vásárlókat várja az üzletekben. Divatosabbnál divatosabb, nyérébbnél nyérébb cuccok vonják magukra a vevő figyelmét. Nincs olyan ember, aki ebből a hatalmas kínálatból ne tudna magának választani valamit. Minden korosztálynak, legyen az tizenéves, huszoneves, harmincas vagy akár hetvenes, megvan a maga divátja. Egyre jobban tapasztalható azonban, hogy a határok kezdenek elmosódni. Elég csak kimenni az

utcára, ahol nem könnyű mindig eldönteni, hogy egy tizenéves jön velünk szembe vagy egy huszoneves. Minek is siettetni az időt, minek is idősebbnek látszani? Egyszer úgyis eljönnek a húszas, harmincas évek. Még csinosabbá, elegánsabbá igazán csak a korosztálynak megfelelő ruhával válhat valaki. A kor mellett nem árt figyelembe venni még azt is, hogy az adott darab illik-e viselője egyéniségéhez. Ha mindez összhangban van, akkor a jó megjelenés már fél siker. Így a már említett mondás, miszerint nem a ruha teszi az embert igaz is, meg nem is.

A siker egyik fele a külsőben rejlik, a másik fele pedig az egyéniség varázsában.

Mit eszünk? Mit együnk?

A statisztikai adatok arról vallanak, hogy tájainkon egy ember évente átlagosan 60 kg gyümölcsöt és 72 kg zöldséget fogyaszt el, ami 20-25 kilogrammallyal kevesebb a kívánatosnál. Friss zöldséget, gyümölcsöt különösen most kell fogyasztani, amikor még hozzájutunk a kertből, a piacról, a boltokból. Fontos, hogy olyan termékeket fogyasszunk, amelyek a mi vidékünkön termettek, itt őshonosak. Októberben főleg sárgarépat, paprikát, hagymát, káposztát, karfiolt és brokkolit együnk, nyersen és gyengén párolva, mert így a legnagyobb a vitamintartalmuk. A gyümölcsök közül a szőlőt részesítsük előnyben, amelynek bogyóit és a belőlük sajtolt levelet korlátlan mennyiségben fogyaszthatjuk. Aki rendszeresen eszik zöldséget, gyümölcsöt, jól felkészült a télre, sikerrel kivédi a mindenkit fenyegető kellemetlen meghűlést, torokfájást, nátházást.

Elrágott aggodalmak

A körömrágás általában 13-14 éves korban jelentkezik először. Akárcsak a többi mánia, például a fejbakarás, a hajtincsek csavargatása, az orr piszkálása vagy a krákogás. A körömrágás a szorongás, az önbizalom hiányának, az idegességnek a tünete. A kamaszok a körömrágással megpróbálják bajaikról elterelni a gondolataikat. Sajnos, nem igazán van mit tenni ez ellen. Az ellenszer elsősorban elszánás és kitartás kérdése. Ha azt a lányt, aki a körmeit rágja, fiúismerőse kéri meg, hogy hagyja abba, mert csúnyák a kezei, ráadásul nem is egészséges ez a szokás, talán jobban odafigyel, és hamarosan leszokik róla. Mindenképpen könnyebb sikerre vinni az elhatározást, ha érzelmi indítéka van a dolognak. Persze anélkül sem árt tudatosítani, hogy ez is csak egy rossz szokás, amely akaraterevével elhagyható. (T-t)

Fogsort szabályozunk, nem fogat

A fogszabályozás nem egy-egy fog szabályozása, hanem a fogsor, a tulajdonképpen az állkapocs és a szájpaddlás tágítása. Az a célja, hogy a szabálytalanul elhelyezkedő fogak a helyükre kerüljenek, s ezáltal szép fogsorunk alakuljon ki. Ezt az orvos vagy kivehető, vagy a fogakra szerelt fogszabályozó eszközökkel, „pecekkel” végzi el.

Sajnos egyre több az olyan gyerek, akinek a fogzata nem egyenletesen nő, a fogak egymásra torlódnak, kifelé fordulnak, vagy befelé nőnek. Az ilyen fogazat csúnya, hamar romlik. Oka, hogy a gyerekek kiskorukban nem rágnak elég nyers gyümölcsöt, sárgarépat, még csak kenyérrhéjat sem. Ennek az a következménye, hogy a fogakat, a fogágyat, a rágóizmokat nem dolgoztatják eléggé.

Amikor azután jönnek a maradó, a végleges fogak, nem férnek el. Úgy csinálnak helyet maguknak, ahogy tudnak. Szerencsére szakértelemmel, türelemmel, szívóssággal lehet a dolgon segíteni.

Elsősorban rágni kell! A fogak arra valók! Nem baj, ha háromnapos a kenyér, tessék csak megbirkózni vele. És a fogszabályozó orvos utasításait követni, a szájszeget, amit elkészít, előírás szerint hordani!

Megéri, mert egész életre szóló hatása lesz.

A halloween története

A halloween manapság a boszorkányok, kísértetek ünnepe. Október 31-én este tartják, különösen tőlünk nyugatra. A druidák, tehát a kelta papok szerint ezen a napon áll a Föld a legszorosabb kapcsolatban a szellemvilággal. Ez a nap egyébként a szüreti felvonulás ideje is. A pogány kultúra szerint a középkori boszorkányok különféle ünnepeinek egyike a fekete szombat, boszorkány-szombat, ha október 31-e szombatra esik éppen. Ilyenkor aztán sörpünyélen és fekete macskával, bozontos hajjal és nagy bibircsókkal lehet kivonulni az utcára, és feketére festett fogakkal mosolyoghatunk a világra. A katolikus tradíció szerint minden szent kapott egy napot, amikor éppen őt tisztelték, ünnepelték, de bizony több volt a szent, mint a naptári nap, így ki kellett jelölni egy napot, amikor minden szentet egyszerre megünnepelhettek, ez lett hát a 8. századtól a november 1-je, mindenszentek napja. Az ezt megelőző napon este ünnepséget rendeztek All Hallows Evening – minden szentek estéje néven.

Tökdíszek

Tökös díszekkel nem csak azok ékesíthetik otthonukat, akik rajonganak a halloweenért. Őszi zöltség lévén a tök ebben az időszakban a különböző kombinációkban igen dekoratívvá válhat.

Töklámpás

A töklámpás elkészítéséhez nincs szükséged másra, mint egy nagy tökre, egy alkoholos filcre, egy késre és egy kanálra. Először is a késsel vágd le a tök tetejét, de ne dobd el, hiszen a művelet végén visszakerül a kalap a helyére. Ezután vágd ki a tök belsejét úgy, hogy a fala 2-3 cm vastag maradjon. Ha előkészítetted a tököt, akkor fel kell rajzolnod rá a mintát. Ha ezzel is megvagy, akkor nincs más dolgod, mint a késsel kivájni a körberajzolt mintát. Az újonnan kifaragott műved tedd az erkélyre vagy a tornácra, tegyél bele egy gyertyát, gyűjtsd meg, majd tedd vissza a kalapját.

Tökmécses

Válassz olyan kisebb díszítőket, melyeknek az alja lapos, hogy ne guruljanak el. A tököcskék tetejét vágd le, belezd ki, majd pár órára tedd félre száradni őket. Állíts egy szép, hangulatos gyertyát a kifaragott tökbe, így kiváló alkalmi gyertyatartót készíthetsz.

Tökös tároló

Hasonlóan az előzőekhez, itt is le kell vágnod a tök tetejét, majd ki kell faragnod a belsejét. Kedved szerint arcot is adhatsz neki, de érdemes a rajzolt változatnál maradni, mivel a tök tároló gyanánt fog szolgálni, nem célszerű rá lyukakat vágni. Természetesen díszítheted különböző technikákkal, pl. akár ragaszthatsz is rá. Ha elkészült a műved, szárítsd ki. Ezután tehetsz bele cukorkát, bombont vagy bármilyen őszi termést, ami a kezed ügyébe kerül.

Egyszerű, de nagyszerű

Nem igényel kézügyességet és túl sok időt sem kell ráfordítanod, de a szépérzéked elő kell vened. Szerezd be néhány díszítőket, padlizsánt, cukkinit, esetleg más őszi termést, virágot, vagy épp pirosuló, sárguló falevelet... Egy szép kosárban rendezd el őket, és máris remek dísz kaptál.

Tökös finomságok

Süss tököt!

A tök nemcsak lámpásnak alkalmas, megsüti is isteni! Ráadásul egészséges: karotin, vitaminok tömkelege... már össze is fut a nyál a szánkban! A sütőtököt sok helyen már előkészítve árulják, ám ha te magadnak készítenéd el, akkor is könnyű dolgod van: csak vágd ketté a tököt, vágd ki a belsejét, majd vágd akkora szeletekre, amekkorákat szeretnél felszolgálni. Tedd a megmosott darabokat a forró sütőbe, és várj, amíg megpirulnak. Mindamellett, hogy a sütőtök nagyon-nagyon egészséges, rengeteg A-vitamint tartalmaz, s van benne kalcium, foszfor és magnézium is.

Tökjő puding

Hozzávalók: két csésze főtt, pürésített sütőtök, másfél csésze zabpehelyliszt, méz ízlés szerint, fél csésze apróra vágott dió, egy csipet só.

Elkészítése: A lisztet háromszoros mennyiségű, enyhén sós vízben feltesszük főni. Hozzá tesszük a sütőtököt, és együtt sűrűre főzzük. Mézzel édesítjük. Kivizezett tálkákba szedjük, a tetejére diót szórunk.

REJTVÉNY

1	2	3	4	5	6	7	8			
11							✿		✿	
12				✿	13		14		15	
	✿	16		17	✿	✿	18			
19	20		✿	21	22	23		✿	24	
25			26				✿	✿	✿	
27							✿	28	29	
30		✿		✿		✿	31			

Keresztrejtvény

- A maga arcát már láttam valahol.

- ...

(A folytatás a rejtvényben.)

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része, 11. Minél hamarabb, 12. Felirat a kereszten, 13. Női név, 16. Magyar sportklub, 18. Meri betűi, 19. D. U. I., 21. Ostoba fordítva, 24. Hangtalan Samu, 25. ... Pál, magyar költő, 27. Vidék Spanyolországban, 28. Majdnem úr németül, 30. Volga egyneműi, 31. Halott.

Függőleges sorok: 2. Egy, németül, 3. Idegen női név, 4. Előkelő, 5. Növényi rész, 6. ...hal (békaporonty), 7. T. B. B., 8. Ella becézve, 11. A válasz befejező része, 14. Bor betűi, 17. Katica, 20. Összetűzésre készlet, 22. ..., ha tanulna, 23. Nagyhatalom, 26. Fordítva annó, 28. Merre, 29. Elébe, 31. Holmium vegyjele.

Betűrejtvények

1

$$M + \frac{LÍT}{2}$$

2

✿ SZÉD

3

TT
A E M

4

EEE
É
Ó

Skandináv rejtvény (29.)

Rejtvényünkben egy erdélyi magyar népdal első két sorát rejtettük el.

	FÜSZER-NÖVÉNY	KIS PATAK	GYOM-NÖVÉNY	SZERZETES	MAJDNEM GÜZS	RIGÓFAJTA	
	NÉVELŐ	... SZIGOR	RITKA FERFINÉV	NORD	MEXIKOI PÉNZ	FŐLÉJE	✿
EURÓPAI NEMZET		RÉZI EGYNEMŰI		EGYFAJTA VIRÁG			
EREDET		SUGÁR		LÓCSEMEGE			
						SZÁMNEV	
SVÉD-ORSZÁG	TÜSKÉS ÁLLAT (ÉK. F.)	SAJÁT KEZÜLEG	VÁLYÚ			EZ	EGY
NEM RITKÁN	ARAT BETŰI	ÉV SZAK	KIS ELIZABETT			VITA KÖZEPE	LEVE BETŰI
		Ó. E. N.		BELGIUM		RET TEN	
				ÓV		ALBÁN PÉNZ	NŐI NÉV
		49		5	LETEVŐ RÉGISEN		
		HANGTALAN LÁNY		SZOLMIZÁCIÓS HANG	FÉLKÉZI!		
Ű. A.	HAMIS		RÉGEN CITÁTUM			A SZOBÁBA	
	OXIGÉN		ZÉRO			FRANCIA-ORSZÁG	
✿			NY				✿
							HÓ

Megfjtések: Keresztrejtvény: - LEHETETTLEN URAM, MERT MINDIG OTT VAN, AHOL ÉN. Betűrejtvények: 1. MEGFJELMLT, 2. VÉDŐBESZÉD, 3. TANTEREM, 4. ÉNEKORA. Skandináv rejtvény: ANDRÁS-NAP UTÁN AZ IDŐ, SÜRÜN TORNYOZODIK A FELHŐ

Heverészás egy természetes nagybajuszúval

Nemcsak a horgász szaklapok szerkesztőit, újságíróit, fotósait, hanem a horgászokat is élénken foglalkoztatta az a kérdés, hogyan lehet jó képet készíteni a halról. A jó képen azt a fotót értették, amelyen a hal legalább akkorának látszik, amekkora a valóságban volt. A profi fotósok, természetesen, tudták, hogyan kell, a melléfogások akkor kezdtek halmozódni, amikor a hozzá nem értők belekontárkodtak.

A korszerű fényképezési technikák térhódítása miatt a téma egyre inkább bonyolódott. Az egyszerű, megfizethető áron beszerezhető digitális fényképezőgépeket a fényképezésre is alkalmas okostelefonok követték. Mindenki mindent fényképezett. Beleértve a halakat is.

A múltban azzal gúnyolták a horgászokat, hogy miközben az elmenekült vagy megfogott, de senki által sem látott halaik nagyságát mutogatták széttárt karokkal, kezük megnyúlt. A fotózási hullám következtében a kéz tovább nyúlt, de már nem oldalirányba, hanem előre. Rájöttek a horgászok, minél közelebb van a hal a lencséhez, és minél távolabb áll tőle a horgász, a hal annál nagyobbak fog látszani. Így születnek meg azok a képek, amelyeken olyan nagynek tűnik egy-egy hal, amekkorára a természetben az adott faj egyetlen képviselője sem nőtt meg. Amikor nagynövésű halakkal – ponttyal, csukával, süllővel, galócával... – műveltek ilyeneket, a fotó mondanivalóját még el is lehetett hinni. De amikor kismövésű halakat növesztett a fénykép

Predrag Radosavljev az Ūjvidéknék fogott 2,5 méteres 105 kilóssal a fürdőhely homokján

eszméletlen méretűre, akkor a horgászszakma rosszul csóválta a fejét.

És jelentkezett egy további probléma is: vizeink legnagyobbra növő halfaja, a harcsa. Mivel ez a hal igencsak nyaklik, nem lehet úgy beledugni a lencsébe, mint a merev testtartásúakat. Ráadásul a harcsa lehet olyan nagy, hogy egy ember nem is tudja tartani. Erre az esetekre ötlöttek ki horgászörökben egy szabályt. Ha a hal olyan nagy, hogy többen tartják kézben fényképezés végett, akkor a halat zsákmányoló horgász tartja a hal fej felőli végét, a segítő(ak)nak jut a farok felőli. Igen ám, de a nagy harcsát továbbra sem lehetett a fényképezőgép lencséje felé tolni. Egyrészt azért, mert a hatalmas halat nem lehetett felemelni, vagy elég hosszú ideig úgy tartani, hogy a fényképezőgép elsüsse a masinát. Ha pedig mégis sikerült valahogy kitorozni egy ilyen fotót, akkor a haltest eltakarta a horgászt meg segítő(ak)it, és nem látszott, ki fogta a halat.

A kimondottan nagy harcsákat régebben felkötötték valami magasan feszülő rúdra, rémfára, horogfára, gerendára..., és függőlegesen állítva fényképezték. Csakhogy a harcsa felkötéséhez, felfüggesztéséhez, lefogatásához... számottevő segítségre volt szükség, hiszen a súlyos és sikamlós haltest nehezen mozgatható. Az igazán nagy harcsák fotózása szinte

lehetetlen volt. Az akasztott hal látványáért az állatvédelmi viselkedésben szenvedők sem lelkesedtek. Ráadásul a horgászok kevés nagy harcsát zsákmányoltak, ezért a fotózásban sem lehetett halmozni a nagyharcsás tapasztalatokat. Egészen addig, amíg az európai horgászparadicsomokban – az Ebro meg a Po vidékén – a két méternél hosszabb, egymászás harcsák nem váltak mindennapi jelenséggé. Megfelelő gerendák, meg rémfák hiányában ezeken a helyeken a hatalmas halat végigfektették a fűnyeren vagy a pázsiton, a horgász kinyújtózott mellette, majd fotózás után a halat visszateskelték a folyóba.

A történet most nem arról szól, hogy mást visszarendeljük a nagy harcsát, nálunk pedig megeszik. Erről máshol és máskor bővebben. A nagyharcsás vidékek fotózási gyakorlata azonban a mi vidékünkre is befutott. Persze, ahhoz hogy divatba jöjjön, harcsa is kellett. Lett!

Az utóbbi időben tájainkon szép számban akadt horogra természetes harcsa. A zsákmány megörökítésekor a természetes nagybajuszúval való heverészásra alapuló eljárást alkalmazták. A nagy harcsákat zsákmányul ejtő horgászok szavai szerint kezdetben szokatlan volt a látvány, de meg lehet szokni.

Buzás Mihály

Csernák Zoltán egy szegedi 43 kilóssal

Világcsúcsnak számított az olasz horgász zsákmánya: 267 centi és 127 kiló

Milyen időben?

- Pisti, milyen időben van ez: én alszom, te alszol, ő alszik?
- Úgy éjfél körül lehet...

Telefonos gond

- Halló, ez az 55-55-555-ös telefonszám?
- Igen.
- Kérem, hívja a mentőket! Beszorult az ujjam a tárcsába!

Csigás

- Két csiga találkozik. Az egyik csupa horzsolás. A másik megkérdezi:
- Hát veled meg mi történt?
 - Jaj, ne is kérdezd! Rohantam az erdőben, amikor egyszer csak kinőttem előttem egy gomba...

Füles

- Mondd, Bandi, mivel tartósítod a füledet? – kérdezi a fiút az egyik osztálytársa.
- Hogy érted ezt? – néz értetlenkedve a fiúra Bandi.
- Olyan elálló...

Együttérző

- Az egész suliban én vagyok a leginkább együttérző – mondja Lali.
- Miért, mi történt?
- Orra esett az egyik srác a lépcsőn, és én megsirattam.
- Ki volt az a fiú?
- Én...

Móriczka magyarórán

- Magyarórán először esik szó Arany Jánosról.
- Gyerekek, ki hallott már a költőről? És ki tudna mondani egy Arany-művet? – kérdezi a tanárnő. Móriczka majd kiesik a padból, úgy jelentkezik. A tanárnő fel is szólítja, mire a fiú:
 - Aranyóra!

Attól függ

- A srác megkérdezi az ismert világotudatót:
- Igaz, hogy a dzsungelben a ragadozók nem bántják az embert, ha fáklját tart a kezében?
 - Attól függ, hogy milyen gyorsan fut a fákljával...

Kupadöntő

- Száz kilométert tesz meg a skót, hogy megnézhesse a kupadöntőt, amit a kedvenc csapata játszik. Amikor hazaér, a szomszédja megkérdezi:
- Na, milyen volt a meccs?
 - Azt nem tudom – feleli a skót –, mert már arra nem volt erőm, hogy átmásszak a stadion kerítésén.

Tanács

- A hó ropogott a talpa alatt, a foga vacogott a harangozónak, amikor lejött az esti harangozás után a templomtoronyból.
- Maga is jobban csinálhatná, hogy ne fázzon annyit! – mondja a szomszédja.
 - Tán fűtenék a toronyban?
 - Nem, hanem reggel elhúzná a délit is, meg az estit is...

Kiállításon

- Nézd csak ezt a szobrot, milyen különös alakja van! – mondja Rudi a barátjának egy kortárs szobrász kiállításán. – Vajon mire gondolt a művész, amikor alkotta?
- Beszélj csendesebben! – pisszenti le a barátja. – Nem látod, hogy ez egy tűzoltó-készülék?

Jean-vicc

- Jean, valami szárnycsattogást hallok. Mi lehet?
- Repül a képzelete, uram.

Ügynökök

- Két ügynök azon vitatkozik, hogy melyikük az ügyesebb szakember.
- Rászótam egy családra egy mosógépet, egy tévét és egy porszívót, pedig még be sem volt vezetve a lakásukba az áram.
 - Ez semmi – mondja a másik. – Én egy helyen eladtam egy kakukkosórát és hozzá két zsák madáreledelt!

Agresszív kismalac

- Az agresszív kismalac sántikálva lép be az orvosi rendelőbe.
- Doktor úr, megrúgott a tevel!
 - Hol?
 - Hol, hol? Hát a sivatagban!

Nyelvtan

- A tanárnő felolvassa a következő mondatot:
- A gyerekek szívesen járnak iskolába. Meg tudná valaki mondani, hogy mi a mondatban a „szívesen” szó?
 - Túlzás, tanárnő – hangzik az utolsó padból.

Autót vesz a skót

- A skót autót szeretne vásárolni. A kereskedő így próbálja rábeszélni:
- Uram, ez a gépkocsi annyira gazdaságos, hogy fél éven belül kifizetődik önnek.
 - Jól van – bólint a skót. – Annyit még várhatok.

A papa vadászik

- Pisti sokáig töri a fejét, hogy édesapja miért viszi mindig magával a kutyát, amikor vadászni megy. Nem tudja megfejteni, hát megkérdezi egyszer a vadászból hazatérő apját:
- Papa, miért megy mindig a Foxi is vadászni veled? Csak nem félsz a nyulaktól?

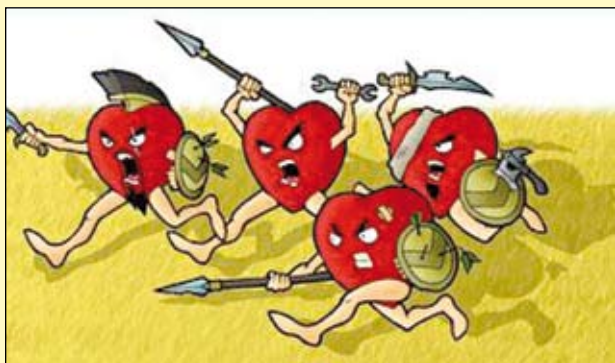
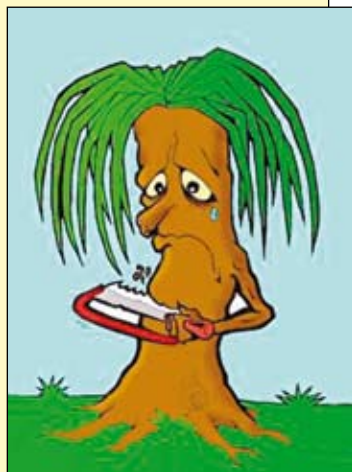
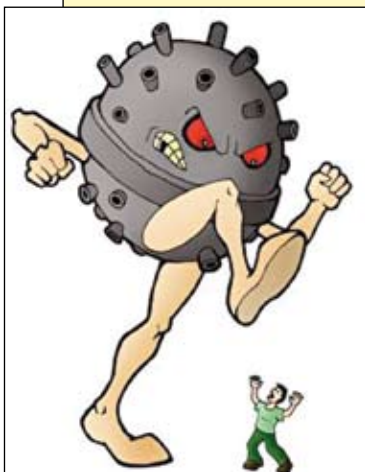
Első randevú

- Na, Robi, hogy sikerült az első randevúd?
- Hát, félig-meddig.
- Hogyhogy?
- Én elmentem, de a lány nem.

Képrejtvény

Fejtsd meg, ha tudod!

(Megoldás: 1. taposókna, 2. szomorúfűz, 3. szivroham, 4. csillagszó-
ró, 5. Csillagszemű juhász, 6. csapágy)

Ezt fejtsd meg!

$$\begin{aligned} & \text{3 rabbit} + \text{3 rabbit} + \text{3 rabbit} = 12 \text{ Kg} \\ & \text{1 quail} + \text{1 rabbit} = 5 \text{ Kg} \\ & \text{1 pig} - \text{1 quail} = 99 \text{ Kg} \\ & \text{1 quail} + \text{1 rabbit} + \text{1 pig} = \text{????} \end{aligned}$$

Noha teljesen egyszerűnek tűnik (mert az is), meglepő, milyen sokan adnak rossz választ. Szóval egyetlen kérdésünk van, mi a végeredmény?

(Neked is ez jött ki?)

(Megoldás: A mi számításaink szerint ez egyértelműen 105.)

Gyakori helyesírási hibák

HELYES	HELYTELEN
afféle	aféle
agresszív	aggresszív
ahhoz	ahoz
ajánlólevél	ajánló levél
által	által
általában	általában
általános	általános
Indiai-óceán, indiai-óceáni	Indiai óceán, indiai óceáni
indít, indítja, indíts	indit, indítja, indits

A fejszámolás zsenije

Azt mindenki tudja, hogy az emberek képességei között nagy különbségek vannak. Az egyik ember csak húsz kilót bír felemelni, a másik akár kétszáz kilót is, vagy az egyik tízszer erősebb, mint a másik. Mindez azonban csekély különbség ahhoz képest, amit a szellemi képességek között észleltek. Az emberek fejben általában csak egyjegyű számokat tudnak összeszorozni, de vannak, akiknek még ez is nehézséget okoz. Kétjegyű számokat már kevesebben, három- vagy négyjegyű számot pedig még ennél is kevesebben. Voltak azért, és ma is vannak olyan emberek, akiknek ez a képessége hatalmas. Ők gyakran cirkuszokban mutatták meg készségeiket. És érdekes, hogy bár a fejszámolásban rendkívüli képességekkel rendelkeztek, mégsem lettek híres matematikusok.

Mire is képesek ezek az emberek? A Guinness Világrekordok Könyve szerint a rekordot egy indiai nő tartja – lehet, azóta már túlszárnyalták –, aki két, 13 számjegyűből álló számot, a 7 686 369 774 870-es és a 2 465 099 745 779-es számot szorozta meg fejben, mindössze 26 másodperc alatt! Az ilyen számokat a legtöbben megjegyezni sem vagyunk képesek. Egy másik ilyen rekord a négyzetgyökvonással függ össze, melynek elvégzéséhez osztásokra, szorzásokra és kivonásokra is szükség van. Ezt egy holland férfi végezte el, igaz viszonylag lassan (?!), 2 perc és 9 másodperc kellett neki ahhoz, hogy egy 100 számjegyű tartalmazó számnak az első 13 számjegyét megtalálja.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Ideai 27. lapszámunkban egy templomot mutattunk meg nektek, melynek felvétele igen magasról készült. Arra voltunk kíváncsiak, felismeritek-e a sokkal gyakrabban alsó szemszögből látott épületet, hiszen nemigen hasonlít a többi vajdasági katolikus templomhoz. Amiben leginkább eltér, az nem más, mint a tornya. S pont ez az a pont, ami többeteket rávezetett a megoldásra. A megoldást beküldők közül mindenki kitalálta, hogy az adai Szentháromság templomról van szó, és rövidebb, hosszabb magyarázattal szolgált a torony történetéről. Érdekes, hogy nem csak adaiak tudták a helyes választ. A lényeg a következő: A templomot 1795-ben építették, a torony pléhvel volt befedve. 1968-ban egy hatalmas vihar leszaggatta a pléhtetőt és megrongálta a betonszerkezetet. A plébános úr úgy gondolta, hogy építsék magasabbra a tornyot. Ebben az időszakban kezdtek tömbházakat építeni és úgy érezte, a templom eltölpül a sok emeletes ház között. Viszont az alap és a falak nem bírták volna megtartani a tornyot, ha befedik pléhvel. Ezért maradt fedetlen, a szél táncolhat benne. Akik nem ismerik a történetet, azt hiszik, hogy befejezetlen, az adaiak pedig ezen jól mosolyognak. A helyes megfejtést beküldők közül a szerencse a **budiszavai/tiszakálmánfalvi Milinszki Barbarára, az Ivo Andrić iskola negyedik** tanulója mosolygott. Könyvjutalmát a jövő hónap elején postázzuk.

És íme újabb feladványunk. A felvétel valójában egy filmkocka, kérdés csak, melyik játékfilmből ered. Eláruljuk, hogy egy közkezdvelt magyar ifjúsági regény megfilmesített változatáról van szó. Várjuk megfejtéseket, mielőbb küldjétek el a címünkre, de legkésőbb 2017. november 1-jéig! Levélcímünk változatlan: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs** Kérjük, a nevetek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímet is. Köszönjük!

Most figyelj!

7. Szűcs Imre Gyermekevers- és Prózamondó Verseny

Ismét Udvarnokon találkozunk azokkal az irodalomkedvelő általános iskolásokkal, akik az előadóművészetekhez is kedvet éreznek. A 7. Szűcs Imre Gyermekevers- és Prózamondó Versenyünket november 4-én 10 órai kezdettel tartjuk a helybeli iskola épületében. Reméljük, hogy ismét szép számban jelentkezték Vajdaság minden területéről, és a vajdasági magyar irodalom egyfajta ünnepét üljük majd újra.

Újdonság, hogy idén a vers mellett prózai szöveggel is lehet versenyezni. Feltétel, hogy az előadandó mű vajdasági magyar íróé legyen. A teljesítményt a **Molnár Krekity Olga, Barta Júlia és Kovács Jolánka** összetételű zsűri értékeli. A díjazottak könyvjutalomban és oklevélben részesülnek. A Vajdasági Magyar Versmondók Egyesületének köszönhetően ismét egy fődíjat tudunk kisorsolni, ez pedig ingyenes részvétel a Szép Szó műhely jövő évi kishegyesi táborában.

Elvárásaink:

* A megmérettetésre A VAJDASÁGI MAGYAR KÖLTÉSNET és PRÓZA EGÉSZÉBŐL lehet művet választani. A népmese kivételével minden olyan prózai mű számításba jöhet, melynek ismert a szerzője és vajdasági.

* Egy-egy mű előadása ne haladja meg az 5 percet!

* Egy-egy korosztályban iskolánként **legtöbb** egy tanuló indulhat. A tanintézmények mellett művelődési egyesületek is benevezhetik a tanulókat.

* Négy kategóriában zajlik a verseny: 1-2., 3-4., 5-6., 7-8. osztály.

* A továbbjutók adatait (név, kor, osztály, iskola, település, felkészítő pedagógus, telefon, valamint a kiválasztott mű szerzője és címe) kérjük **október 30-ig** eljuttatni szerkesztőségünkbe.

* Mindenemű kérdéssel hozzánk fordulhatnak a 021/457-100-as telefonszámon, vagy a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail címen.

Rajzpályázat

Mi a kedvenc játékod? A foci, valamelyik videojáték, egy ugrálókötél, netán a társasjáték? Bármelyik is, rajzoljátok le és küldjétek be címünkre (e-mailben: jopajtas.szerk@magyarszo.rs, vagy postacímünkre: Vojvode Mišića 1., 21 000 Novi Sad, de bárhogy is, tüntessétek fel: **JÁTÉK-RAJZPÁLYÁZAT**) legkésőbb november 10-éig. A sikeresebb munkák megjelenhetnek lapunkban, a legsikerültebb rajz alkotóját pedig egy 4 GB-os memóriakártyával jutalmazzuk. A memóriakártya szerkesztőségünk egykori kistudósítójának, az Ausztráliában élő Farkas Józsefnek az ajándéka.

42. Jó Pajtás Sakkturna

December 16-án, szombaton Tiszaszentmiklóson/Ostojićevón a **dr. Tihomir Ostojić Általános** Iskolában (Tito marsall u. 58.) rendezzük meg a sorrendben 42. Jó Pajtás Sakkturnánkat a Vajdasági Sakkszövetség védnöksége alatt, a Magyar Szó szervezésében. A főbíró tisztségét Brindza István nemzetközi bíró tölti be. A megnyitó tervezett időpontja 9.30 óra.

Kérjük az érdeklődő csapatok vezetőit, részvételi szándékukat legkésőbb december 8-ig jelezzék e-mailben a **promo@magyarszo.rs** címre.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm
Tartomány

Magyar
Nemzeti
Tanács

70 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaiipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna**
■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Farkas Ilona, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda**
■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak beföldi kézbesítéssel)
■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken
■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs